

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 1

14 Ekim 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Yüksel COŞKUNYÜREK (Bolu)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Durmuş Ali KESKİNKILIÇ (Karabük)

----- 0 -----

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

28'inci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı'nın 2'nci Birleşimini açıyorum. Bugünkü gündemimizde Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Etimine Anonim Şirketi ile TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüyle başlıyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Hoş geldiniz.

Ben de sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDIN - Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri, Sayıştay Başkanlığının, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının, Enerji ve Tabii Kaynaklar ile Hazine ve Maliye Bakanlıklarının değerli temsilcileri, kıymetli hazırun; hepinizi şahsım ve kuruluşum adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlerle Eti Madenin 2023-2024 yıllarındaki faaliyetlerini ve elde ettiği sonuçları sunarken aynı zamanda dünyada madenciliğin geçirdiği dönüşümü, ülkemizin sahip olduğu kaynakların ekonomik değere dönüştürülmesi konusunda attığımız adımları ve önümüzdeki döneme ilişkin hedeflerimizi paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; dünya ekonomisi bugün teknolojik gelişmeler, enerji dönüşümü, jeopolitik gelişmeler ve küresel rekabetin etkisiyle önemli bir değişimden geçmektedir. Bu dönüşüm madenciliğin rolünü de değiştirmiştir. Kritik mineraller artık yalnızca sanayinin girdisi değildir; enerji güvenliğinden savunma sanayisine, yüksek teknolojiye kadar ülkelerin ekonomik ve stratejik gücünü doğrudan etkileyen unsurlar hâline gelmiştir. Bu nedenle, bugün ülkeler açısından mesele yalnızca "Hangi madenlere sahibiz?" sorusu değildir; asıl soru şudur: Sahip olduğumuz kaynağı ne kadar yüksek katma değere dönüştürebiliyoruz? Madeni çıkarmak bir aşamadır; asıl değer, onu teknoloji, AR-GE ve yenilikçi anlayışla işleyerek ileri malzemeye, yüksek teknoloji ve küresel ölçekte rekabet edebilen bir ürüne dönüştürmekle ortaya çıkmaktadır. Bizim Eti Maden olarak önümüzdeki dönem vizyonumuzun temelinde tam da bu anlayış bulunmaktadır. Sürdürülebilir, verimli ve inovatif çözümlerle katma değeri yüksek, çevreyle barışık ürünler üreterek geleceğin dünyasında iz bırakan bir marka olmak istiyoruz.

Kıymetli hazırun, Eti Maden köklü kurumsal geçmişi, teknik birikimi ve dünya bor pazarındaki güçlü konumuyla faaliyetlerini geniş bir coğrafyada hâlihazırda sürdürmektedir. Yurt içinde Bandırma, Bigadiç, Emet ve Kırka'daki bor işletmelerimizin yanı sıra Beylikova'daki nadir toprak elementleriyle üretim gücümüzü genişletiyoruz. Yurt dışında ise Lüksemburg ve Finlandiya'daki ana şirketlerimiz ile ABD ve Çin ve Hong Kong'daki şirketlerimiz aracılığıyla pazarlama, satış ve lojistik faaliyetlerimizi hâlihazırda sürdürüyoruz. Bunun yanında Eti Soda, TRBOR, Etimine AŞ ve MTAIC şirketlerimizin faaliyet alanlarında alanlarımızı da çeşitlendiriyoruz. Bugün Eti Maden yalnızca bir bor üreticisi değil, küresel ölçekte güvenilir bir tedarikçi ve çözüm ortağıdır. Üretimden pazarlamaya, lojistikten AR-GE'ye, yatırımdan uluslararası madenciliğe kadar uzanan entegre bir yapı oluşturmuş durumdayız. Bu yapının en önemli göstergelerinden biri de dünya pazarındaki erişim gücümüz. Ürünlerimizle 6 kıtada, 100'den fazla ülkede, 10 bini aşkın kullanıcıya ulaşıyoruz. Faaliyetlerimizi sürdürürken başarı çıtamızı da her yıl daha da yukarı taşıma ve yeni rekorlara imza atma hedefimizden de asla uzaklaşmıyoruz. Bu doğrultuda 2026 yılında 2 milyon 700 bin ton satış ve 1 milyar 560 milyon dolar satış geliri seviyesine ulaşarak hem satış miktarında hem de satış gelirinde yeni bir tarihî rekor kıracağımızın müjdesini de sizlerle şimdiden paylaşmak isterim.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyeleri; dünya bor tüketiminin 2023 yılındaki yaklaşık 3 milyon ton, 2024 yılında ise 4,1 milyon ton seviyesine ulaşması sektörünün önemini ve gelişme potansiyelini ortaya koymaktadır. Eti Maden olarak biz de bu süreçte üretim, satış ve lojistik politikalarımızı etkin şekilde uyguladık. 2024 yılında 1 milyar 320 milyon dolar olan satış gelirini elde ederek tüm zamanların en yüksek satış gelirine ulaşmıştık. 2025 yılında ise 2 milyon 425 bin ton satış gerçekleştirerek 1 milyar 260 milyon dolar satış geliri elde ettik ve dünya bor pazarındaki yüzde 61'lik pazar payımızla da liderliğimizi pekiştirdik. Burada özellikle altını çizmek istediğim bir husus var: Bizim hedefimiz pazarda monopol oluşturmak değil, tam tersine, küresel bor piyasasının sağlıklı, dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde genişlemesini sağlamaktır. Bugün dünyada kritik mineraller konusunda giderek daha fazla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 2

korumacı ve kısıtlayıcı politikaların uygulandığını maalesef görüyoruz. Biz ise borun küresel ölçekte güvenilir, öngörülebilir ve sürdürülebilir bir şekilde tedarik edilmesini savunuyoruz. Dolayısıyla pazar payımızı bir tek el gücü olarak değil, güvenilir tedarikçi olmanın, küresel pazara istikrarlı arz sağlamanın ve müşterilerimizle uzun vadeli ilişkiler kurmanın bir sonucu olarak değerlendiriyoruz.

Önümüzdeki üç yıllık dönemde hedefimiz ise daha da yüksek olacak. 2025 yılına göre, miktar bazında yüzde 18, satış geliri bazında yüzde 50'lik bir artışla 2029 yılında yaklaşık 2 milyon 865 bin ton satış ve 1,9 milyar dolar satış geliri hedefliyoruz. Ancak bizim hedefimiz yalnızca bor satışlarını artırmak değildir. Asıl hedefimiz Eti Madenin gelir yapısını çeşitlendirmek ve bor dışındaki stratejik madencilik faaliyetlerinde de yeni gelir alanları oluşturmaktır. Bu nedenle önümüzdeki dönemde yurt dışı madencilik faaliyetlerimizi artırarak Eti Madenin toplam gelirlerini uzun vadede bugünkü seviyelerin çok daha üzerine çıkarmayı inşallah hedefliyoruz. Bu büyümeyi de güçlü finansal yapımızı koruyarak gerçekleştireceğiz. Bugün Eti Maden olarak faaliyetlerimizi öz kaynaklarımızla yürütüyor, yatırımlarımızı kendi finansal gücümüzle gerçekleştirmeye devam ediyoruz. 2026 yılında Hazine ve Maliyeye aktarılacak temettü tutarının da 20,2 milyar TL seviyesinde olmasını planlıyoruz. Bu tablo bize şunu göstermektedir: Eti Maden yalnızca dünya bor pazarında lider bir kuruluş değil, aynı zamanda ülke ekonomisine güçlü ve doğrudan katkı sağlayan, mali yapısı sağlam bir kamu kuruluşudur.

Eti Madenin sahip olduğu en önemli güçlerden biri de nitelikli ve güçlü insan kaynağıdır. 2025 yılı itibarıyla kuruluşumuzda toplam 7.026 personel görev yapmaktadır. Bunun yanında, iş sağlığı ve güvenliğini yalnızca mevzuat gereği yerine getirilmesi gereken bir sorumluluk olarak değil, kurumsal kültürümüzün temel unsurlarından biri olarak görüyoruz. Bu kapsamda Yapay Zekâ Destekli Sıfır Kaza Projemizle kişisel koruyucu donanım, alan kontrolleri, davranışsal İSG ve araç kontrollerini daha etkin şekilde izliyoruz. Sistemimiz kameralarla yüksek doğruluk oranında riskleri tespit ederek erken müdahale imkânı sağlıyor. Bunun yanında çalışanlarımızın ve ailelerinin İSG farkındalığını artırıyor, arama kurtarma eğitimlerimizi geliştiriyor ve AFAD'la yürüttüğümüz çalışmalarla kuruluşumuzun acil durumlara müdahale kapasitesini de güçlendiriyoruz. Hedefimiz açık: Çalışanlarımız için daha güvenli, teknolojiyi kullanan ve sıfır kazayı hedefleyen bir çalışma ortamı oluşturmak.

Kıymetli hazırun, bizim için bundan sonraki dönemde geleneksel bor pazarında büyüme, katma değeri yüksek ürün üretimi, stratejik kritik madenlerde rol üstlenmek ve yeni maden sahalarıyla iş geliştirmek temel odak noktamız olacaktır. Bugün bunun somut örneklerini lityum, nadir toprak elementleri, bor karbür, ferro bor, bor nitrür ve hidrojen teknolojileri alanlarında görüyoruz. Bor üretim süreçlerinde ortaya çıkan atıklardan lityum kazanımına yönelik çalışmalarımız bu yaklaşımın önemli örneklerinden biridir. Kırka'da 10 ton/yıl kapasiteli pilot tesisimiz üretime geçmiştir. Bunun yanında 600 ton/yıl kapasiteli lityum karbonat tesis için sözleşmemiz imzalanmış ve tesis kurulum çalışmalarına da başlamış bulunmaktayız.

Bir diğer stratejik alanımız ise nadir toprak elementleridir. Eskişehir Beylikova'da bulunan kaynaklarımızı yalnızca cevher olarak değerlendirmek yerine ülkemizin stratejik mineral ihtiyacına katkı sağlayacak bir üretim zincirine dönüştürmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda yıllık 1.200 ton cevher işleyecek pilot tesis tamamlanmıştır. Şimdiki hedefimiz pilot üretimden endüstriyel üretime geçmektir. Endüstriyel üretim için 2 faz olarak planladığımız yatırım sürecimizin ilk fazında konsantre nadir toprak oksitler üretimi, 2'nci fazında ise ayrıştırılmış ve zenginleştirilmiş nadir toprak oksitlerinin üretimini planlıyoruz. Bu çalışmaların Türkiye açısından önemi çok büyük çünkü nadir toprak elementleri savunma, elektronik, enerji, nükleer teknoloji, cam, seramik ve yüksek teknoloji gibi birçok stratejik sektörün temel girdileri arasında yer almaktadır. Dolayısıyla Beylikova'daki çalışmalarımızı yalnızca yeni bir maden projesi olarak değil, Türkiye'nin gelecekteki teknoloji ve sanayi kapasitesine yapılan stratejik bir yatırım olarak görüyoruz. İnşallah önümüzdeki dönemde bu stratejik ve kıymetli sahayı ülkemize kazandırmış olacağız.

Savunma sanayimizin ihtiyaç duyduğu ileri malzemeler de öncelikli çalışma alanlarımız arasında yer almaktadır. Bandırma'da 2023 yılında açılan Bor Karbür Tesisi bunun en somut örneklerinden biridir. Bor karbür savunma sanayisinde aşınmaya dayanıklı ekipmanlarda ve ileri teknoloji uygulamalarında kullanılan stratejik bir üründür. Bunun yanında bor nitrür için alternatif üretim teknolojileri üzerinde çalışmalarımız hâlihazırda devam etmektedir. Sodyum Bor Hidrür Pilot Tesisimizle de hidrojenin depolanması ve taşınmasına yönelik teknolojilere katkı sağlamayı amaçlıyoruz. Tarım alanında ise borun mikro besleyici özelliğinden hareketle Etigran, Etifert, ABCOL-3367, Eti-Kbor ve Eti-K4 gibi ürünlerle ürün portföyümüzü geliştiriyor ve yeni kullanım alanları oluşturuyoruz.

AR-GE çalışmalarımızı yalnızca laboratuvar düzeyinde bırakmıyor, bunları yatırım ve üretim projelerine de dönüştürüyoruz. Atıkların ekonomiye kazandırılması da AR-GE yaklaşımımızın en önemli parçalarından biri. Bor atıklarının geri kazanılması, endüstriyel simbiyoz ve çimento sektöründe bor kullanımının yaygınlaştırılması gibi projelerle hem kaynak verimliliğini artırıyor hem de enerji tüketimi ve karbon emisyonlarının azaltılmasına da katkı sağlıyoruz.

Bütün bu çalışmaların ortak bir amacı var: Daha az kaynak tüketerek daha fazla değer üretmek. Bu amaçla yürüttüğümüz AR-GE çalışmalarımızı yatırımlarla da destekliyoruz. Son yirmi beş yılda yaklaşık 2 milyar dolar yatırım gerçekleştirdik ve bugün dünya, kurulu bor kapasitesinin yüzde 48'ine hâlihazırda ulaşmış durumdayız. 2026 ve sonraki yıllar için öngörülen yatırım büyüklüğümüz ise 31 milyar TL seviyesindedir. Bu yatırımlar yalnızca kapasite artışı anlamına gelmemektedir, aynı zamanda enerji verimliliği, sürdürülebilir üretim, yeni ürünler ve teknolojik dönüşüm anlamına da gelmektedir. Kütahya Emet'te tamamladığımız 350 bin ton/yıl kapasiteli sülfürik asit tesisi bunun en önemli örneklerinden biridir. Tesis borik asit üretimine girdi sağlarken aynı zamanda ortaya çıkan atık ısıdan enerji üretmekte ve tesislerimizin elektrik ve buhar ihtiyacına katkı sağlamaktadır. Bunun yanında Emet Bor Oksit, Emet IV. Borik Asit, Espey Konsantratör, Kırka Susuz Boraks ve IV. Pentahidrat yatırımlarımızla da mevcut üretim kapasitemizi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 3

ciddi şekilde artırıyoruz. Böylece bir taraftan artan küresel talebe cevap verirken diğer taraftan da dünya bor pazarındaki liderliğimizi uzun vadede güvence altına almak istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün madencilik sektöründe yeni bir dönemin başladığını hep beraber görüyoruz. Dijitalleşme, kritik mineraller, enerji dönüşümü, kaynak güvenliği ve sürdürülebilirlik artık madenciliğin geleceğini belirleyen temel başlıklardır. Biz de Eti Maden olarak bu değişime bugünden hazırlanıyoruz. Hedefimiz son derece açık: Bor alanındaki dünya liderliğimizi korurken Eti Madeni uluslararası madencilik alanında da güçlü bir oyuncuya dönüştürmek. Bu doğrultuda yalnızca Türkiye'deki kaynaklarımızı değil, dünyanın farklı bölgelerindeki stratejik ve kritik mineral potansiyellerini de değerlendirmek istiyoruz.

Afrika, Orta Asya, Orta Doğu ve Güney Amerika başta olmak üzere farklı coğrafyalarda araştırma, iş birliği ve yatırım imkânlarını takip ediyoruz. Buradaki temel yaklaşımımız kaynaklarımızı çeşitlendirmek ve Türkiye'nin gelecekteki kaynak ve arz güvenliğine katkı sağlamaktır ancak bunu yaparken temel prensibimiz hiçbir zaman değişmeyecek; kaynağın bulunduğu yerde değil, değerın Türkiye'ye taşındığı bir model oluşturmak, Türkiye'nin madencilik tecrübesini, mühendislik kapasitesini ve teknolojik birikimini uluslararası sahaya taşıyarak ülkemizin küresel madencilik değer zincirindeki konumunu güçlendirmek istiyoruz.

Kıymetli hazırun, büyürken çevresel sorumluluğumuzu da aynı kararlılıkla sürdürüyoruz. Eti Maden açısından sürdürülebilirlik yalnızca bir raporlama veya mevzuata uyum konusu değildir. Biz sürdürülebilirliği rekabet gücümüzün ve gelecekteki büyüme stratejimizin temel unsurlarından biri olarak görüyoruz. Üretimden lojistiğe, enerjiden su yönetimine kadar faaliyetlerimizin çevresel etkilerini ölçüyor, izliyor ve raporluyoruz.

GRI standartlarına uygun sürdürülebilirlik raporumuzu 2025 yılında tamamladık. Bu hedef doğrultusunda karbon ve su ayak izi çalışmalarımızı sürdürüyor, ürünlerimizin uluslararası pazarlarda daha güçlü bir yeşil ürün kimliği kazanmasını hedefliyoruz. Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefiyle uyumlu olarak enerji verimliliğini artırıyor, atıklarımızı ekonomiye kazandırıyor ve borun özellikle enerji yoğun sektörlerde sağlayabileceği çevresel faydaları artırmaya yönelik çalışmalarımızı yürütüyoruz. Demir çelik, çimento ve benzeri sektörlerde bor kullanımının yaygınlaştırılması hem bu sektörlerin karbon ayak izinin azaltılmasına hem de yeşil dönüşümün hızlanmasına katkı sağlayabilecek önemli alanlardan biridir. Ayrıca tarımda ise borun mikro besleyici özelliğinden yararlanarak daha verimli ve ihtiyaca yönelik ürünler de geliştirmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri, kıymetli hazırun; bugün sizlere aslında tek bir mesaj vermek istiyorum: Eti Madenin hedefi yalnızca daha fazla üretmek değildir, daha fazla değer üretmektir. Bu amaçla bor alanındaki dünya liderliğimizi korurken lityumdan nadir toprak elementlerine, ileri bor ürünlerinden yeni teknolojilere kadar Türkiye'nin madencilikteki potansiyelini daha ileri bir noktaya taşıyacağız. Üretimimizi ve ihracatımızı artırırken finansal gücümüzü koruyacağız ve bütün bunları yaparken gelecek nesillere daha temiz, daha sürdürülebilir bir dünya bırakma sorumluluğumuzu da hiçbir zaman göz ardı etmeyeceğiz. Eti Madeni Türkiye'nin küresel ölçekte millî madencilik şirketi hâline getirmek için çalışmalarımıza kararlılıkla devam ederken sizlerin değerli katkı, görüş, değerlendirme ve desteğiniz için teşekkür ediyorum.

Bu düşüncelerle, Komisyon çalışmalarının hayırlara vesile olmasını diliyor, sizleri şahsım ve kuruluşum adına saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2023 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 1, 2024 Yılı Alt Komisyon Raporu'nda 2 öneri bulunmaktadır.

Kurumun 2023 yılına ait 1 no.lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Yenilenebilir enerji kaynakları ve kaynakların sürdürülebilirliği konularında gerekli projelerin üretilmemesi ve uygulanmaması hususunun ortadan kaldırılmasına yönelik olarak teşekkülün fabrikalarında maden cevherini işleme, ürün geliştirme prosesleriyle saha ve tesislerin yönetsel süreçleri gibi pek çok alanda kullandığı enerji ve su kaynakları ihtiyacının yenilenebilir ve sürdürülebilir kaynaklardan teminine dönük projeler geliştirilmesinin kuruma etkin bir enerji ve kaynak yönetimi yanında bütçe kullanımında verimlilik ve tasarruf sağlayacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDİN - Sayın Başkan, yanıtı Strateji Başkanımız Uğur Bey okuyacak müsaadenizle.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tabii.

Buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI UĞUR AYDOĞAN - Teşekkürümüz üretim proses teknolojisi ısı çözümüye dayalıdır. Bu nedenle teşekkülümüz üretim sürecinde önemli parametrelerden biri buhar arz güvenliği, diğeri ise elektrik arz güvenliğidir. Bu çerçevede buhar üretimiyle birlikte kojenerasyon tesislerinde elektrik de üretilerek enerji arz güvenliği sağlanmaktadır. Güneş ve rüzgâr enerjisinin birincil enerji kaynağı olarak proseslerde kullanılması söz konusu olmadığından bu yolla elde edilen elektrik enerjisi genel kullanım alanlarında, ofis, yemekhane, lokal, misafirhane ve benzeri kısımlarda kullanılması imkân dahilindedir. Bununla birlikte, sürdürülebilir bir çevre için temiz enerji kaynaklarından daha çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 4

faaydalanılması, kaynak çeşitliliğinin sağlanması, enerji verimliliğine katkı sağlanması amacıyla güneş ve rüzgâr enerjisinden azami oranda faydalanma kapsamında projeler geliştirilmektedir.

Kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Bu kapsamda Eskişehir Kırka'da ve Beylikova'da güneş enerji santrallerinin kurulmasına ilişkin yatırım süreçlerine devam edilmektedir. Teşekkülümüzün yeni hizmet binasında yağmur suyu hasadı ve gri su sistemi kullanılmış, yeni projelendirilmesi yapılacak tesisler başta olmak üzere teşekkülümüz bünyesindeki işletme müdürlüklerinde madencilik sektöründeki saha koşulları da dikkate alınarak teknik kuralların izin verdiği ölçüde yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimine yönelik yeni projeler etüt edilerek uygulamaya alınmasına başlanılacaktır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde görüşü olan var mı? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Bulgunun Sayıştay tarafından izlenmesinin uygun olacağını değerlendiriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle 2023 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi 2024 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2024 yılına ait 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

İşçilik alacağı davalarının personel yönetiminde olumsuz etkiler meydana getirmesi hususunun ortadan kaldırılmasına yönelik olarak üretimde çalışan işçilere ilişkin personel rejiminin muvazaa konusu olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi, personel rejiminin değiştirilmesinde muvazaalı olmayacak personel istihdamı konusunda teşekkül şirketlerinin kullanılmasının değerlendirilmesi önerilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI UĞUR AYDOĞAN - Teşekkülümüz 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 49'uncu maddesiyle 2840 sayılı Kanun gereğince ana statüsünde tanımlanan faaliyetlerin bir bölümünü kadrolu personeliyle gerçekleştirmekte, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2'nci maddesinde belirtilen konularda mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereğiyle teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde 4734 sayılı Kanun ve aynı kanunun 3'üncü maddesi kapsamında yaptığı ihalelerde hizmet alımı alt işveren yüklenici yoluyla karşılanmaktadır. Teşekkülümüzce 4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin altıncı fıkrasındaki düzenlemeye uygun olduğu düşünülen muvazaadan ari bazı işlerin ihale yoluyla özel sektöre yaptırılması uzun süredir uygulanan bir yöntemdir. Söz konusu uygulamayla teşekkülün kapasite ve yeteneklerinin geliştirilmesi, maliyetlerin azaltılması ve denetimin daha kolay sağlanması suretiyle işlerin daha verimli, hızlı ve kaliteli yürütülmesinin sağlanması hedeflenmiş, teşekkülün ana faaliyetlerini kesintisiz sürdürmesinin yanı sıra işletmenin verimliliği ve insan kaynağının kullanımı açısından faydalı sonuçlar elde edilmiştir. Teşekkülde uzun yıllardır uygulanan hizmet alım işlerinin muvazaalı iş kapsamında değerlendirilmesi, ekonomik ve ticari gereklerle yapılan hizmet alımlarının yapılamaması ve özel sektörün bu alandaki sermaye birikimini kaybetmesi gibi risklerin yanı sıra üretim, lojistik ve satış faaliyetlerine ilişkin operasyonel süreçlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini zorlaştırmaktadır. Diğer yandan, muvazaa davalarına konu edilen işçi sayıları dikkate alındığında bu işçilerin kadroya alınmaları da kuruluşun tabi olduğu mevzuat çerçevesinde imkân dâhilinde bulunmamaktadır. Bu hususlar dikkate alındığında, teşekkül faaliyetlerinin kesintisiz sürdürülebilmesi ve etkinlik ile verimliliğin artırılması amacıyla muvazaa davalarına konu olabilecek işlerde çalışan personelin özel bir kanunla kadrolu işçi statüsüne alınması veya bahse konu işlerin kadrolu personelle gerçekleştirilebilmesini teminen gerekli tedbirlerin alınması amacıyla ilgili mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması ve personel rejiminin yeniden düzenlenmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde teşekkülümüzce girişimlere devam edilecektir. Diğer yandan, bulguda bahsedilen Sayıştayın önerisi doğrultusunda hizmet alımıyla ilgili işlerde kuruluş paydaşlarının kullanılması yönündeki çalışmalara da başlanmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerine söz almak isteyen üyemiz var mı?

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) - Başkanım, teşekkür ederim.

Ben de Eti Maden Genel Müdürüne ve çalışma arkadaşlarına başarılar dilerim. Baktığımız zaman, gerçekten güçlü bir kurum, emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Benim bu konuda bir sorum olacak, gerçi bahsettiniz ama son beş yıl içerisinde 1.387 işçi muvazaa davası açmış, 352 dava da teşekkül aleyhine kesinleşmiş. 2024 yılında muvazaa davaları nedeniyle 12,1 milyon TL maliyet oluşmuş. Bu dava dosyaları sayısı da bir yılda 38'den 260'a çıkmış. Bu artışın nedeni nedir?

Bir de yıllardır devam eden personel modelinde yapısal değişikliğe gidildi mi, bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Avşar, buyurun.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 5

Ben de şunu ekleyeyim: Yani anladığım kadarıyla kurum bir yasal düzenleme öneriyor. Bununla alakalı bir taslak veya iletim oldu mu? Hani, bu süreçle alakalı bilgilendirirseniz seviniriz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Avşar.

Evet, Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Bulgunun Sayıştay tarafından izlenmesinin uygun olacağını değerlendiriyoruz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun 2024 yılına ait 2 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2 no.lu öneri:

Özel sektörden temin edilen yatırım projelerinin ek maliyetlerle tamamlanabilmesi hususunun ortadan kaldırılmasına yönelik olarak özel sektörden ihaleyle temin edilen projeler konusunda uzman proje firmalarını seçebilmeye imkân tanıyan alım yöntemlerinden yararlanılması, proje hazırlama sürecinde Tesis Mühendislik Daire Başkanlığı ve işletmeler arasındaki koordinasyonu güçlendirmeye ve kontrol görevinin etkinliğini artırmaya yönelik olarak işletmelerde mühendislik işlemleri biriminin kurulması, proje inceleme sürelerinin işlerin önem ve süresiyle orantılı olarak öngörülmesi, yapımı tamamlanan projelerden elde edilen deneyimlerin yer aldığı revizyon kütüğünün oluşturulması ve ilgili personelin kullanımına sunulması önerilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANI UĞUR AYDOĞAN - Teşekkürümüz Tesis Mühendislik Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca ihale edilen etüt işleri çoğunlukla işin niteliği ve büyüklüğüne göre 4734 sayılı Kanun kapsamında doğrudan temin ve pazarlık usulü yöntemlerinden biriyle ihale edilmektedir. Söz konusu ihale yöntemlerinden herhangi birine uymayan ya da 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda yer alan eşik değerleri ve parasal limitleri aşan etüt işleri için açık ihale yöntemine gidilmektedir ancak etüt yapım olarak ihale edilmiş işlerde yüklenicinin çalışacağı etüt firmasının belirlenememesinden dolayı hizmet alımı yapılan projelerin kalitesinde bazen azalma yaşanmaktadır. Bu durum, yapım işinin devamı sırasında zorunlu proje revizyonu yapılmasına da sebep olabilmektedir. Bu kapsamda, bulguda belirtilen projelerde açık ihale yapılması sonucu işin proses konusunda bazı zorluklarla karşılaşmış, pandemi ve ekonomik gelişmeler ise süreci olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuz şartlara rağmen söz konusu işlerde proses akım şeması, ekipman seçimleri, bina tasarımları ve proje hesap ve çizimleri gibi kritik unsurlar sorunsuz şekilde tamamlanmıştır. İşin yapım aşamasına gelindiği zaman işletme koşulları ve proje öncelikleri çerçevesinde bazı ekipmanlar boyut olarak daha farklı seçilebilmekte, her markanın ve modelin boyutlarında farklar oluşabileceği öngörüsü hususu teknik şartnamelere eklenmiş ve etkilediği diğer proje unsurları için süre uzatımı ve mukayeseli keşif yapılamayacağı konusu belirtilmiştir. Proje revizyonu ve bu konudan kaynaklı süre uzatımları gibi sorunların önüne geçilmesi için bu süreçte edinilen deneyimler sonucunda önceden öngörülmeyen koşullar olduğu proses dizaynı gerektiren özgün ve ivedi tesis ihaleleri 4734 sayılı Kanun'un 21/b maddesinde belirtildiği şekilde pazarlık usulüyle ihale edilerek tecrübesiz ve işin gerekliliklerini bilmeyen firmaların ihalelere katılmasının engellenmesi sağlanmıştır. Ayrıca, özel sektörden temin edilen yatırım projelerinin proje ve yapım aşamasında etkin bir şekilde uygulanmasını teminen proje firmalarını seçebilmeye imkân tanıyan alım yöntemlerinden yararlanılması, proje inceleme sürelerinin işlerin önemi ve süresiyle orantılı olarak öngörülmesi, yapımı tamamlanan projelerden elde edilen deneyimlerin ilgili personelle paylaşılması ve mühendislik işlemleriyle ilgili konularda koordinasyonun sağlanacağı organizasyonun oluşturulması hususunda gerekli önlemler alınmıştır. Bu kapsamda işletme müdürlüklerinde söz konusu yapım işlerindeki faaliyetleri koordine etmek, mühendislik faaliyetlerini yönetmek üzere inşaat birimleri proje yönetimi konusunda da gerekli donanımları sağlanmıştır.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Bulgunun Sayıştay tarafından izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Evet, Sayın Akalın, buyurun.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli kurum yöneticilerimiz; Eti Madenin 2023 ve 2024 yılı faaliyetlerini değerlendirirken öncelikle elde edilen başarıyı teslim etmek istiyorum. Türkiye, dünya bor rezervlerinin yaklaşık yüzde 73'üne sahip, Eti Madenin dünya bor pazarındaki payı ise 2024 yılında yüzde 61'e ulaşmış. 2023 yılında 1 milyon 800 bin ton olan bor ürünleri satışı 2024 yılında 2 milyon 500 bin tona yükselmiş; 2025'lerde bir düşüş görülüyor, bunun sebebini de öğrenmek isterim. Aynı yıllar arasında satış gelirleri de 1 milyar 14 milyon dolardan 1 milyar 322 milyon dolara çıkmış. Yine, kurum 2024 yılı net kârı yaklaşık 23 milyar 200 milyon lira olmuş. Üretimde de bir artış söz konusu. Rafine bor üretimi 2023 yılında 1 milyon 920 bin tonken 2024 yılında 2

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 6

milyon 345 bin tona ulaşmış. Bu rakamlar kurumun üretim ve pazarlama açısından önemli bir kapasiteye sahip olduğunu göstermektedir ancak bizim burada yalnızca başarıları konuşmak gibi bir görevimiz yok. Bu başarıların ne kadar sürdürülebilir olduğunu, kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını ve sahip olduğumuz potansiyelden ne ölçüde yararlandığımızı da sorgulamak zorundayız. Bakın, 2023 yılında ton başına ortalama satış gelirimiz 563 dolarken 2024 yılında 529 dolara gerilemiş. 2025 verilerine de baktım, bu 500 dolar civarında olmuş 2025'te. Satış miktarımız yüzde 39 artmış, dolar bazındaki gelirimiz ise yüzde 30'da kalmıştır. Şimdi bu gerilemenin sebeplerini sormak zorundayız, sorgulamak zorundayız. Elbette ürün çeşitlerinin ve dünya fiyatlarının etkisi olabilir ancak kurum yönetiminin bu farkın gerçeklerini açıklaması gerekmektedir. Bir taraftan da satışların maliyeti 2023 yılında 6,7 milyar lira iken 2024 yılında 14,8 milyar liraya yükselmiştir. Nominal olarak yüzde 22'lik bir artış söz konusudur. Enflasyonu ve üretim artışını hesaba katıyoruz ancak enerji, işçilik, lojistik ve diğer giderlerdeki değişimin ayrıntılarını da bilmek isteriz.

Sayın Başkan, kıymetli hazırun; benim asıl dikkat çekmek istediğim mesele, borun ülkemizde daha ileri aşamalarda işlenmesi ve işlenebilmesidir. Bugün boraks, borik asit, bor karbür ve diğer bor ürünlerini üretiyoruz. Bu ürünlerin cam, seramik, kimya, metalürji ve savunma sanayisinde önemli kullanım alanları var ancak Eti Madenin kendi 2024-28 stratejik planında dahi yurt içi bor satışlarının istenilen düzeyde olmadığı belirtiliyor. 2024 yılında yaklaşık 2 milyon 400 bin ton bor ürünü ihraç ederken yurt içi satışlarımız 104 bin ton seviyesindedir. Bu tablo üzerinde durmamız gerekiyor. Dünya bor pazarında bu kadar güçlü bir konumumuz varken neden bor ürünlerini kullanan yerli sanayimizi daha fazla geliştirmiyoruz? Bunu yine merak ediyorum. Elbette bütün boru içeride işlemek ekonomik açıdan doğru tercih olmayabilir ancak hangi ürünü, hangi aşamaya kadar işlediğimizde daha fazla katma değer elde edeceğimizi hesaplamamız gerekiyor. Bunun için AR-GE gereklidir, siz de sunumunuzda bahsettiniz. Bu AR-GE çalışmalarını ne ölçüde yaptığımızı yine merak ediyorum. Ayrıca, AR-GE çalışmaları konusunda varsa üniversiteler ve Bor Enstitüsüyle olan çalışmalarınızı da merak ediyorum; ancak bu şekilde kamu, üniversite, sanayi iş birliğini geliştirmiş olabiliriz.

Yine, uzun yıllar bor kompozitleri üzerine çalışmış biri olarak ve bu konuda Bor Enstitüsünden ve sizlerden destek almamış bir hoca olarak burada özellikle bor lifinden bahsetmek istiyorum. Bor lifi üzerine, bor kompozitleri üzerine uzun yıllar çalıştık ve maalesef, sizlerden o yıllarda destek alamadık. Bor lifini niye üretmediğimizi sormak istiyorum. Boru biz aşağı yukarı 50 sent civarında satıyoruz. Ben bor lifiyle çalışırken Kanada'dan aldık bor lifini ve fiyatını şimdi size söyleyeyim: 1 kilo bile yoktu, 1.200 dolar ödedik bor lifine. Dolayısıyla bunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bor lifini çekmek de öyle zor bir iş değil; üniversitelerde, bir iki üniversitemizde bor lifini çekebilecek kapasite de mevcuttur, daha önce de çekilmiştir. Evet, şimdi, bunun için ürün bazında kapsamlı bir ekonomik çalışma yapılmasını öneriyorum. Hangi ürünün üretim maliyeti ne kadar, hangi üründen ne kadar kazanıyoruz? Bir sonraki işleme aşamasına geçmek için ne kadar yatırım gerekiyor ve bu yatırımın geri dönüşü ne olacak? Bunları bilmek zorundayız. Şimdi, Türkiye'deki sanayi işleme kapasitesini nasıl yükseltebiliriz? Yine, bu bir diğer önemli soru. Bunların cevabını bilmeden, yalnızca yeni tesisler kurarak, kapasiteyi artırarak maalesef ilerleyemeyiz.

Değerli hazırun, Eti Madenin dünya pazarındaki başarısını koruması kadar bu gücü Türkiye'de yeni sanayi alanları oluşturmak için kullanması da çok önemlidir. Ben kurumun önümüzdeki dönem performansında 3 göstergiyi özellikle takip etmemiz gerektiğini düşünüyorum: Yüksek katma değerli ürünlerin toplam satışlar içerisindeki payı, bir; bor ürünlerinin yerli sanayideki kullanım miktarı ve yeni yatırımların gerçek ekonomik getirisi. Bu 3'ünün çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bunlar her yıl ölçülüp kamuoyuyla da paylaşılmalıdır çünkü elimizde güçlü bir kurum ve önemli bir kaynak var. Kurumun kendi stratejik planlamasında görüldüğü üzere bu kaynakların kullanımını geliştirebileceğimiz alanlar mevcuttur ve vardır. Bizim beklentimiz, Eti Madenin dünya pazarındaki konumunu korurken borun ülkemizde daha fazla işlenmesini, sanayimizin gelişmesini ve elde edilen katma değerlerin artırılmasını sağlayacak somut sonuçlar ortaya koymasındır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Akalın.

Buyurun Sayın Güner.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bor ismi benim ilçemin adı olduğu için herkes Bor'da bor madeni çıktığını sanıyor oysa bor madeni Bor'da yok.

Şimdi, önce bir şeyden başlayalım: Gelir tablosu dipnotlarında yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel koordinatör, genel müdür yardımcılarını gibi üst yöneticilerin cari dönemde sağlanan ücret ve benzeri menfaatlerin toplam tutarına 40 tane nokta TL yazmışsınız. Şimdi trilyonu saydım, 13 nokta yapıyor. Bu trilyonun üzerinde bir rakam mı da 40 tane nokta koydunuz da yazmadınız veya bunu niye buraya yazma gereği duydunuz? Gelir ve gider tablonuzda burada 7'nci madde. Bu rakamın açıklanmasında bir sorun mu var ya da niye orada bulunuyor? Oradan başlayalım.

Şimdi, tabii, biz Komisyona yeni katıldığımız için tümünü kapsamlı olarak değerlendirme olanağım olmadı ama daha önceki dönemlerde de hep söylemişimdir; bor Türkiye'nin ekonomisini de yaşam standartlarını da farklılaştıracak kadar önemli bir maden. Dünyada üç ülke içinde en kalitelisinin çıktığı yerlerden biri Türkiye ama boru katma değerli ürüne dönüştürmek de sorunlu oldu. Onun için ben sorularımı güncelleyeceğim, sizlerden bu konuda yanıt bekleyeceğim. Bazı anlatılarınızı dinlerken 2016-2017'de anlatılanlardan çok değişiklik gelmedi kulağıma çünkü o zaman da "yapılacak, olacak, sürdürülüyor" deniliyordu. Ne kadarı sonuçlandı? Bu benim merakım. Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün Çin, Rusya, Lüksemburg'da bulunan bağlı şirketlerinin faaliyetlerine bakıldığında ihracatın ne kadarı bu şirketler üzerinden yapılmaktadır? Şirketlerin yönetim kurullarında görev yapan kişiler kimlerdir? Ülkelere göre şirketlerde görev alan kişi sayısı kaçtır? Yurt dışında başka ülkelerde acente temsilcisi olan şirketler var mıdır? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketleri tarafından yurt dışında kurulan şirketler Sayıştay tarafından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 7

denetime tabi midir? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketlerinin Ankara ve ülke genelinde kiraladığı bina var mıdır, varsa kiralanan binalar için yıllık kira bedeli olarak toplamda ödenen miktar ne kadardır? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketlerin mülkleri içinde kullanılmayan sosyal tesis, lojman sayısı kaçtır? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketlerinin faal hâlinde çalışan maden sahası -belki burada vardır, tekrar sormuş olayım- ekonomik ömrünü tamamladığı için kapalı olan alan sayısı ne kadardır? Buralar için ne kadar yatırım yapılmış, ne kadar kâr-zarar oluşmuştur? Aynı dönemde MİGEM'e devredilen kapalı alan sayısı kaçtır, bir nedenle devredilen bu alanların kullanım amacı nedir? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketlerinde hizmet alım sözleşmesi kapsamında istihdam edilen yüklenici işçi var mıdır? Tüm işçilerin kurum kadrosuna alınması düşünülmekte midir? Çok sayıda mühendis burada yetiştikten sonra istifa ediyor, ücretleri düşüktü, onunla ilgili bir düzenleme yapıldı mı; 2025 yılında istifa eden mühendis var mıdır? Çünkü burada yine kıdem tazminatı gördüm.

Eti Maden Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletme Müdürlüğüne yapılan sülfürik asit üretimi ne kadardır, tam kapasite çalışma gerçekleşiyor mudur? İhtiyaç fazlası yüksek kaliteli saf asidin satışı sağlanabilmekte midir? Eti Maden İşletmeleri ülkemiz için önemli olmakla birlikte bor ürünlerini yurt dışına satan dünyaca önemli bir şirket konumunda. KİT olarak faaliyete devam eden Eti Maden İşletmelerinin yatırım ve üretim planlamasının dünyadaki değişimleri dikkate alarak, yeterli AR-GE çalışmaları yapılarak geliştirildiğini söyleyebilir misiniz?

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketleri tarafından üretilen ve pazara sunulan bor içerikli temizlik malzemeleri ve antibakteriyel el dezenfektanlarının üretimi devam etmekte midir? Bunlarla ilgili daha önce yapılanda birkaç kez içerik ürün toplanarak değiştirilmişti, şu anda hâlâ bu devam ediyor mu? Ürün pazarda var mıdır? Bor içerikli ürünlerin satışının yapıldığı il sayısı kaçtır? Büyük marketlerin, zincir marketlerin kaçında bulunmaktadır? Ürünlerin raflardaki son satış fiyatı ile bu konuda diğer emsal ürünler arasındaki fiyat lehte midir? Bununla ilgili şu anda stoklarda ürün var mıdır? Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketleri tarafından ham maddeden mamul ürüne dönüştürerek üretilen cam, seramik, tarım, temizlik, ambalaj, metal ve benzeri tüm ürünlerin satılan ürün miktarı ne kadardır? Son iki yılda Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bağlı şirketleri tarafından üretilen ürünler, satılan ürünler ve ürünlerin iki yıl içindeki fiyat değişkenliği nedir? Demir, çelik, tarım ve seramikte AR-GE faaliyetlerinde beklenen sonuçlar elde edilmiş, bu anlamda yatırımlar yapılmış mıdır?

Eti Madenin Lüksemburg'da yerleşik yurt dışı iştiraki Etimine SA, ABD'deki şirketi arazi alımı yapmıştı. Bununla ilgili yatırım hangi noktadadır? Bu arazi üzerinde herhangi bir tesis Amerika Birleşik Devletlerinde kurulmuş mudur, buradaki yöneticiler kimlerdir? Eti borun yurt dışına toplam satışı ne kadardır? Son üç yılda bu bağlamda düşme mi, yoksa artış mı gerçekleşmiştir?

Bir de bu tarımla ilgili yapılan çalışma vardı, biraz evvel de ifade ettiniz; bununla ilgili proje gelişimi hangi aşamada? 2016 yılında fuarlara falan katılmışlardı, bir çalışma yürütülmüştü. Bundan sağlanan fayda ne olmuştur, ne kadar pazar payı elde etmiştir? Buna yönelik Türkiye'de zaten gübrede de tamamen yurt dışına bağılıyken bor madeniyle bu konuda yapılacak çalışmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Tarım sektöründe sistematik ve etkin kullanımı sağlayacak bir çalışma gerçekleşmiş midir?

Çinko borat üretimi devam etmekte midir? Bu anlamda kaç ülkeye ihracat gerçekleşmektedir? Bunlar gibi sorularla kurumun değişkenliğini bir ölçelim, on yılda ne değişmiş, bir onu görelim.

Bu bağlamda sözünüz için teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Güner.

Şimdi, söz vermeden önce sayın Komisyon üyelerimize bir duyuru yapmak istiyorum: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Alparslan Bayraktar Bey'in daveti var, o daveti duyurmak istiyorum. 17 Ekim 2026 Cumartesi günü saat 11.45'te Filyos Limanı Zonguldak'ta, Osman Gazi Yüzer Üretim Platformu'nu uğurlama töreni var. O törene tüm Komisyon üyelerimiz davetlidir. Gitmek isteyen Komisyon üyelerimiz eğer sayıca fazla olursa buradan ulaşımı da temin edeceğiz. Hep birlikte Osman Gazi Yüzer Üretim Platformu uğurlama törenine katılmak isteyen üyelerimize ben buradan duyurmak istedim. Arzu eden üyelerimiz Komisyonumuza, bize danışmanlarınız aracılığıyla söyleyebilir, duyurabilir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Nereye doğru gidecek?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Karadeniz'e.

Günde mevcut üretimi yaklaşık 2 katına çıkaracak olan günlük 10 milyon metreküp artışı sağlayacak; boyutları da 298,5 metre uzunluğunda, 56 metre genişliğinde, 29,5 metre derinliğe sahip, 140 personel çalışıyor gemide. Günlük kapasiteyi de 2 katına çıkaracak olan yüzer gemi platformu.

Evet, şimdi de sözü Sayın Dindar'a verecektim ama Sayın Olan'ın Mecliste konuşması varmış, Sayın Dindar söz hakkını ona devretti.

Sayın Olan'a söz veriyorum.

Buyurun.

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Teşekkürler Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, Sayıştayın ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün değerli temsilcileri; önümüzde bu ülkenin en kârlı sanayi kuruluşunun hesapları var. Eti Maden 2024'ü 23 milyar 209 milyon lira net kârla kapatmış, borcu yok. Dünya bor pazarının yüzde 61'i elinde. Sayıştay mali tablolarını doğru bulmuş, bu hakları teslim ediyorum fakat gelgelelim, bizler burada şirketin genel kurulunda değiliz. Anayasa'nın 165'inci maddesi bize kâr sayma görevi vermiyor, denetleme görevi veriyor. O yüzden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 8

bazı soruların cevabını aramak lazım. Bu kâr kimin emeğiyle üretiliyor, kimin denetiminde, doğaya bedeli ne ve halk için ne ifade ediyor?

Sayın Genel Müdürün konuşmasını, konuşma metnini dikkatle okudum ve dinledim aynı zamanda. Konuşma metninde lityum var, nadir topraklar var, Nijer'de altın var, Suriye'de fosfat var ve birçok yerde nadir elementler var ama bunları üreten, bunları piyasaya çıkaran, burada emek veren "emekçi" kelimesi ne yazık ki geçmiyor. Oysa Sayıştay raporunun birinci bulgusu emekçilere dair. Rakamları okuyorum: 2024 Eti Madenin 2.526 kadrolu, 2.865 taşeron emekçisi var. Kurumun kendi faaliyet raporuna göre 2025 sonunda kadrolu emekçi 2.449'a inmiş, taşeron ise 3.010'a çıkmış yani ocakta, fabrikada, yükleme bandında çalışan her 100 emekçiden 55'i bu kurumun işçisi sayılmıyor. Ben genellikle konuşmalarımda bu noktada emek veren çalışanlara önem veriyorum. Onun için her kamu iktisadi teşebbüsünde her birimdeki emekçiden söz etmek zorunda kalıyorum ne yazık ki çünkü orada ciddi bir mağduriyet var.

Bu emekçiler ne iş yapıyor? Sayıştay onu da yazmış. Ocaktan cevheri yüklüyor, taşıyor, ayıklıyor, torbalıyor, istifliyor, gemiye yüklüyor. Mahkemeler de bakmış ve ne demiş? "Bu iş yardımcı iş değil, asıl iş. Emri Eti Madenin mühendisi veriyor, izni Eti Maden kullanıyor, puantajı Eti Maden tutuyor; bu işçiler en başından beri Eti Madenin işçisidir." 8 ayrı hizmet alımında 1.053 işçi için bu karar kesinleşmiş. Son beş yılda 1.387 işçi dava açmış. Sayıştay buna "kar topu" diyor çünkü işçi çalıştıkça yeni dönem için yeniden dava açıyor. 2020'de 14 dosya vardı, 2024'te 263 dosya var.

Burada kuruma bir hakkı teslim etmem gerekiyor. Kurum bu bulguya cevaben bu işçilerin özel bir kanunla kadroya alınmasını talep ettiğini yazıyor. Bu talebi destekliyoruz ve Komisyon raporuna yazılmasını öneriyorum ama Sayıştayın önerdiği öbür yola yani işçilerin kurumun şirketlerine devredilmesine karşıyız. Emekçi bir taşerondan alıp kurumun kendi kurduğu kamu personel mevzuatına tabi olmayan bir şirkete vermek sorunu çözümü. Taşeronun tabelasını değiştirir sadece.

Bir şey daha var: Bu işçilerin büyük bir kısmı ihaleyle değil, PTT ve iştirakleri üzerinden çalıştırılıyor. 2023'te PTT'yle 4 milyar 146 milyon liralık sözleşme yapılmış. Sayıştay diyor ki: "Yaklaşık maliyet olması gerekenden yüksek belirlenmiş." Bir kamu kurumu işçisini başka bir kamu şirketinin bordrosunda gösteriyor ne yazık ki. Kamu kurumları kendi içinde taşeronluk hizmeti veriyor.

İş güvenliğine geliyoruz. Dört yıllık Sayıştay raporunda, faaliyet raporunda bize gönderilen dosyada tek bir iş kazası rakamı yok ne yazık ki. Oysa basına yansıdığına göre 25 Haziran 2026'da Kırka'da 34 yaşında bir emekçi Osman Uysal 3 metreden düşerek hayatını kaybetti, buradan ailesine başsağlığı diliyorum. Bir emekçi iş başında yaşamını kaybediyorsa buna biz iş kazası değil, iş cinayeti diyoruz.

Sayın Genel Müdüre soruyorum: Bu işçi kadrolu muydu, taşeron muydu, son beş yılda kaç işçi yaralandı, kaç işçi yaşamını yitirdi ve daha önemlisi bu rakamlar neden hiç raporda yok?

Denetim konusunu değerlendirecek olursak Eti Maden 2024'te sattığı ürünün dörtte 3'ünü kendi yurt dışı şirketlerine satmış, Lüksemburg'a, Finlandiya'ya, Amerika'ya, Hong Kong'a toplam 967 milyon dolar, yalnızca Hong Kong'daki şirkete 585 milyon dolar; yıl sonunda bu şirketlerden 6 milyar 887 milyon lira alacağı var. Bu Komisyon 2005'te bir karar almış, "Bu şirketlerin denetim raporları Sayıştaya gönderilecek." Sayıştay 2022 yılında raporunu yazmış ama göndermemiş, 2023'te raporunu yazmış, yine göndermemiş, 2024'te raporunu yazmış, yine göndermemiş. Biz bugün bu kurumu ibra edersek satışlarının dörtte 3'ünü görmeden ibra etmiş olacağız, biz parti olarak buna imza atmıyoruz.

Diğer bir soru: Peki, doğaya bedeli nedir? Sayın Genel Müdürün 2025 faaliyet raporunda sunuşu "Önce insan ve çevre" diye başlıyor, raporun içinde tek bir çevre rakamı yok, ne su tüketimi ne atık miktarı ne emisyon ne çevre cezası. Bu konuda da ayrıntılı bir değerlendirme yapılması, en azından Genel Müdürlüğümüzün ekoloji açısından özel bir başlık açması gerekiyor diye düşünüyorum. Faaliyet raporunun girişinde "Önce insan ve çevre" diyerek cümleye giriyorsanız değerlendirmeyi de önce insan ve çevre üzerinde yapmak lazım.

Bu minvalde, son iki yıldır özellikle vekili olduğum bölgede korkunç anlamda bir GES, HES, RES, maden ocakları açılmaktadır ve bunların hiçbirinde şeye dikkat edilmiyor, yani ormanlık alandır, meradır, diğer şeydir, bunlara dikkat edilmiyor, yeter ki enerji gelsin, yeter ki orada birileri pay kapsın. Elbette ki biz enerjiye karşı değiliz ancak o enerji elde edildiğinde de doğayı tahrip etmeden, suyu kirletmeden, insanlara zarar vermeden bu enerjinin üretilmesine yani temiz enerji dediğimiz enerjinin üretilmesine taraftarız. Peki, toplumun refahına dönüşü neresi? Tam da benim tarif ettiğim gibi herkes payını aldı, halka kalan nedir, halk ne alıyor buradan ya da hazinenin aldığı 26 milyar bu toplum için nasıl kullanıldı? Yani biz buna talan diyoruz, bir yerde bizim bölge insansızlaştırılmak isteniyor, açık söyleyelim. 90'larda güvenlik tedbirleri adı altında bölge insansızlaştırılıyordu, şimdi de değişik projelerle yine bölge insansızlaştırılmak isteniyor. Tarım öldü, hayvancılık öldü, birçok konuda bölge boşaldı.

Konuşmada bir cümle daha var: "Yurt içinde altın, gümüş, bakır, kurşun, çinko sahaları alternatif işletme modelleriyle ekonomiye kazandırılacaktır." Bu modelin de ne olduğunu bu kurumun kendi tarihinden biliyoruz. Rödovans ve azınlık ortaklığı, hangi sahalar, hangi illerden bahsediyoruz? Kısacası, çoğu yerlerde ne yazık ki sermayeye peşkeş çekiliyor.

Bununla beraber birkaç sorum var, onu sormak istiyorum: Bir, yurt dışı şirketlerin bağımsız denetim raporlarından bahsettik, kurumun bu şirketlere ilişkin denetim raporları neden Sayıştaya gönderilmemiştir, 2025 raporları gönderilmiş midir? İki, yurt dışı şirketlerin yönetim kurullarında kimler görev yapmaktadır? Kurumun mevcut ve eski yöneticilerinden bu kurullarda görev alan ve ücret alan var mıdır? Üçüncü sorum: Kurumun veya ortaklarının Bitlis, Van, Muş, Hakkâri, Siirt, Şırnak, Bingöl, Dersim, Diyarbakır ve Mardin gibi bölge illerinde ruhsatlı arama sahası ve ortaklık görüşmesi var mıdır?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 9

Son bir sorum: Yine, konuşmanızda Suriye'deki fosfattan bahsediyorsunuz. Şunu çok iyi biliyoruz, çatışma döneminde özellikle Afrin'de, Rojava'da bulunan zeytin ağaçları sökülüp geldi, oradaki fabrikaların birçoğunun parçası sökülüp Türkiye'ye geldi. Şimdi, o zaman yer üstü kaynakları talan edildi, şimdi de niyet yer altı kaynaklarını mı talan etmektir?

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Olan.

Sayın Dindar, buyurun.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Bugün gündemimizde olan KİT ve bağlı şirketlerin karar organlarını incelediğimizde 3 kurumun yönetiminde sadece 2 kadın görevli görünüyor, bu oran ve sayı bazı alanlarda cinsiyetçi iş bölümünde ısrar edildiğini gösteriyor, birlikte daha eşit bir yaşam için tüm bürokraside eşit temsilin önü açılmalı ve kurumlarda cam tavan ayrımcılığına son verilmelidir diyoruz.

Değerli milletvekilleri, KİT'ler kamu kurumudur, kamu kurumlarının yasaları tam anlamıyla uygulanması gerekmektedir. Eti Madenin Sayıştay raporunu incelediğimizde yüklenici işçiler hariç tutulsa bile yasal engelli istihdam kotasının doldurulmadığını görüyoruz. Bu yasa dışılığı ivedilikle giderilmesi amacıyla en az 20 engelli işçi alımı yapılmasını öneriyoruz. Yüklenici işçileri için ise en az 60 engelli işçi alımı sağlanarak bu haksızlığa son verilebilir. Her ne kadar Eti Maden 5018 sayılı Kanun'a tabi değilse de ön mali kontrol sisteminin olmaması birçok riski açığa çıkarabilir. Sayıştay 2024 raporunda "Yüz kontrol sistemi ise oluşturulma sürecindedir." denilmektedir. 2026 yılındayız, bu bağlamda nelerin yapıldığı kamuoyuna sunulmalıdır.

Eti Maden Sayıştay raporunda açığa çıkan diğer bir durum da muvazaalı işçi davalarıdır. Vekilimiz de bahsetti geniş geniş, kamu eliyle güvencesiz işçi çalıştırmaya, taşeronluğa son verilmelidir; işçiler kadrolu ve güvenceli çalıştırılmalıdır. Bu konuda Sayıştayın önerisi olan üretimde çalışan işçilere ilişkin personel rejiminin muvazaa konusu olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ivedilikle uygulanmalıdır.

Yine, nitelikli personel istihdamının sürekliliği için Sayıştayın şu önerileri de yerindedir: İşletme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde rol alan nitelikli personel kaybının engellenmesi adına 2026 yılına ait genel yatırım ve finansman programında belirlenecek limitlerde esnek bir yaklaşımla hareket edilmesi, teşekkür, mavi yaka personel alımlarından alım planları, sayıları konusunda esnek yaklaşım gösterilmesiyle birlikte alım sürecini yavaşlatacak uygulamalardan kaçınılması, işe yeni başlayan mavi yaka personelin oryantasyon sürecini kısaltmaya yönelik uygulamaların geliştirilmesi; bu öneriler yerine getirilirse personelin kurumsal aidiyeti ve kalıcılığı pekişecektir.

Etimine Anonim Şirketine dair de şunu ifade edebiliriz: Dünya genelinde bu şirketler, muadil şirketler, güzel şirketler muazzam kârlar açıklarken bu şirketin 2022'den bu yana zarar etmesi nasıl izah edilebilir? Kurumun yönetim giderleri toplam maliyetler içerisinde ne kadar yer alıyor? Bu zararın gerekçeleri nelerdir? Bu şirket sürekli zarar edecekse hangi tedbirler alınacak?

Önemli bir konu olarak da şirketin kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması durumudur, kamu adına işletilen bir işletmede bu durumun izahı mümkün değildir, bu eksiklik gecikmeksizin giderilmelidir. Kıdem tazminatı için karşılık ayırmayan şirketin huzur hakkı için ne kadar ödeme yaptığını merak ediyor ve kamu adına soruyoruz: Etimine Yönetim Kurulu üyeleri hangi ölçütlerle belirlenmektedir? 2021-2025 döneminde Yönetim Kurulu üyelerine ödenen ücret, huzur hakkı, prim ve diğer ödemelerin yıllara göre toplamı nedir? Görevlendirmeler, ödeme kayıtları ve olası çıkar çatışmaları hakkında bağımsız bir denetim yapılmış mıdır? Bu yıl kamuoyuna yansıyan haberlerde de gördük ki Eti Madenin Emet Bor İşletmesinde çalışan taşeron işçilerin ikramiye, ilave tediye ve diğer sosyal haklarına ilişkin çok sayıda dava bulunduğu, ayrıca hizmet alımı işlerinin 1 Ocak 2027 itibarıyla Etimine AŞ'ye verilmesine yönelik hazırlıkların yapıldığı ifade ediliyor. Şirketin üstleneceği hizmetlerde çalışanların mevcut ücret, kıdem, ikramiye ve sosyal haklarının korunması nasıl güvence altına alınacaktır? Devam eden davaların toplam mali yükümlülüğü ne kadardır? İşçilerin hak kaybına uğramaması ve benzer uyuşmazlıkların tekrarlanmaması için hangi bağlayıcı düzenlemeler yapılacaktır? Mevcut çalışanlarına kıdem tazminatı karşılıklarını ayırmayan şirket bu kapsamda hangi tedbirleri alarak mağduriyetlerinin önüne geçecek diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Dindar.

Sayın Akbulut, buyurun.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; aslında Türkiye'mizin gerçekten de göz bebeği denilebilecek bir kurum, mali tabloları açısından değerlendirdiğimiz zaman da çok fazla eleştiri bulunamayan bir kurum. Tabii, bizler KİT Komisyonunun misyonu gereği biraz daha eleştirel bakmaya çalışıyoruz ama gerçekten de başarılı mali tablolara karşı karşıyayız, bu anlamda kurumu tebrik etmek lazım. Normalde, kıymetli milletvekilimizin söylediği gibi, birçok kurumda alınan maaşlar, alınan yönetim kurulu ücretleri, huzur hakları söz konusu olsa da bu tarz kurumlarımız için çok fazla söz konusu olmaması gerektiğini düşünüyoruz çünkü dünya üzerinde birçok pazarı olan, birçok istihdama ihtiyacı olan bir sektörde iş yapıyorlar, değerlerini bilmek gerektiğini düşünüyorum ama tabii, 14 milyar 2023 kârı, 23 milyar 2024 kârı bunların da tabii daha iyi olabilmesi adına sadece birkaç tane kalemlerle alakalı kurumumuza bilgi verilmesini talep ediyorum. O da şu dikkatimizi çekti, net satışlar çok, yüzde 100 artmamasına rağmen hem pazarlama, satış dağıtım giderleri hem de genel yönetim giderlerinin 2023 yılını 2024 yılıyla kıyasladığımız zaman yüzde 100'e yakın bir artış söz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 10

konusu. Bunu azaltmakla alakalı kurumumuzun bir çalışması oldu mu ya da herhangi bir tedbiri var mı? Bir de birçok kurumda, 2023 ile 2024 arasında, genelde kambiyo kârlılığının 2024'te daha yüksek olduğunu görüyoruz ama Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğümüzde kambiyo kârı 2023'te daha fazla 89 milyon, 2024'te 47 milyon olarak göze çarpıyor. Bunun bir sebebi var mıdır? Yine, diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar kalemi yıllar itibarıyla azalma gösteriyorsa bu da kurum açısından başarı denilebilecek bir düzeydedir. Eksi 33 milyon 2024'te azalma var, bu, önemli midir, değil midir, tabii, onları siz daha iyi bilirsiniz belki ama sonuçta mali tablolar açısından bir başarı olarak gözüküyor. Yine, olağan kâr veya zararlar da her ne kadar artı 500 milyon gibi 2023 ile 2024 arasında bir fark olsa da gider ve zararlar kaleminde 2024'te yaklaşık 2 milyar 234 milyon gibi bir yükselme söz konusu. Bu olağan dışı gider ve zararların azaltılmasıyla alakalı kurumumuzun, yönetim kurulunun ne gibi çalışmaları vardır ya da var mıdır? Bununla alakalı Komisyonumuza bilgi vermenizi rica ediyorum.

Tüm çalışma arkadaşlarımı, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Akbulut.

Buyurun Sayın Sümer.

ORHAN SÜMER (Adana) - Başkanım, ben de teşekkür ederim.

Özellikle sözlerime başlarken bu tür kurumlarda Mecliste daha önce görev yapmış -Bakan Yardımcılığı- Nevzat abi gibi isimlerin bu tür kurumlarda olması Meclisle kurumlar arasında iletişimi rahat sağladığı için ben kendi adıma teşekkür ederim. Tüm, inşallah, Bakanlıklarda böyle iletişimi sağlayacak, geçmişte deneyimli arkadaşlarımızın olması önemli.

Eti Maden ülkemiz açısından son derece önemli ve stratejik bir kamu kuruluşu. Türkiye de dünya bor rezervlerinin yaklaşık yüzde 70'ine sahip; ayrıca, pazarın da yüzde 61'ini elinde tutuyor. Kuruluş 2024 yılında 1 milyar 322 milyon dolar ihracat geliri elde etmiş; dolayısıyla, karşımızda ekonomik açıdan çok büyük bir kuruluşumuz bulunuyor.

Yalnız ben de İzzet Vekilimin söylediği birkaç konuda bilgi almak istiyorum. Mesela, 2023 yılında 18 milyar 83 milyon lira olan dönem kârı 2024 yılında 29 milyar 309 milyona yükselmiş fakat burada Eti Maden elde ettiği ekonomik güçle yeni yatırımlara ve teknolojiye, üretim kapasiteli nitelikli insan kaynağına, daha yüksek katma değerli ürünlere yatırım yapmayı düşünüyor mu? Çünkü elinde büyük bir bütçe var.

2024 Yılı Yatırım Programı'nda Eti Maden için 4 milyar 960 milyon liralık yatırım öngörülmüş ancak gerçekleşen yatırım harcaması 2 milyar 552 milyon lira seviyesinde kalmış yani yatırım programlarında bazı aksaklıklar oluşmuş. Daha da dikkat çekici olan bir önceki yıl rakamı: 2023 yılında gerçekleşen yatırım harcaması 4 milyar 32 milyon lira iken 2024 yılında bu rakam 2 milyar 553 milyon liraya gerilemiş yani Eti Maden dönem kârı yaklaşık 18 milyardan 29,3 milyar liraya yükselmiş, gerçekleşen yatırım harcaması yaklaşık yüzde 37 oranında azalmış. Eti Maden 2024 yılında planladığı yatırımın yaklaşık yarısını gerçekleştirememiş; bu yatırımlar neden gerçekleşmedi? Projelerde mi aksaklıklar veya ihale süreçlerinde mi sorun çıktı? Ödenekler niye kullanılmadı?

Sayıştay da bazı önerilerde bulunmuş. Yani bir tarafta 4 milyar 960 milyon liralık yatırım programına karşılık 2 milyar 553 milyon liralık gerçekleşme var, diğer tarafta da Sayıştay yatırım yapım işlerinde ortalama 5-6 kez süre uzatımı kullanıldığını ve bunun artık alışkanlık hâline geldiğini belirtmiş. Bu gecikmelerin kamuya maliyeti bazı projelerde yatırımın kendi maliyetlerini de aşmış durumda. Örneğin, Emet Sülfürik Asit Üretim Tesisinin doğrudan maliyeti yaklaşık 867,7 milyon lira iken gecikmenin oluşturduğu alternatif maliyet 1 milyar 783 milyon lirayı aşmış yani 2 katını bulmuş.

Bir başka konu da yine Sayıştay raporunda Eti Madenin çeşitli işletmelerinin güneş, rüzgâr ve jeotermal enerji açısından önemli potansiyellere sahip olduğunu; buna karşı, yenilenebilir enerji ve yağmur suyu hasadı konusunda yapılan çalışmaların bu potansiyellere göre yetersiz kaldığını belirtmiş yatırımlar konusunda.

Yine, yoğun üretim yapan bir kamu kuruluşu açısından kendi enerjisini daha fazla üretmek aynı zamanda üretim maliyetleri açısından da önem taşımaktadır. Eti Maden kendi enerji ihtiyacının ne kadarını yenilenebilir kaynaklardan karşılıyor ve bu oranı önümüzdeki yıllarda nasıl artırmayı düşünüyorsunuz?

Bor ürünlerinde de daha yüksek katma değerli ürünlerin payı ne kadardır? Bunlara yatırım yapılacak mıdır?

Beylikova lityum, bor karbür ve diğer stratejik yatırımların üretime geçiş takvimleri ne zaman olacaktır? Kurumumuzun bununla ilgili bir çalışması var mı?

Yine dikkat çeken bir diğer durum da: 2024 raporundaki bu tabloya göre -biraz önce diğer vekil arkadaşımız da bahsetti- 2024'te 295 kişi kurumdan ayrılmış, 2025 yılında da 327 kişi ayrılmış; toplam 588 kişi; bunların ayrılış nedenleri nelerdir?

Şimdi, bazı konularda eleştirimiz oluyor, çok yüksek maliyetli ama bu kurum farklı bir kurum yani çok basit demeyelim de çok düşük ücretlerle çalışılması mümkün değildir. Yani bu konuda, ayrılanlar ücretle mi ilgili veya başka sorunla mı ilgili ayrılmıştır? Bununla ilgili de bilgi verirseniz memnun olurum.

Teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Sümer.

Buyurun Sayın Özsoy.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli Bakan Yardımcım, Değerli Genel Müdürümüz, Sayıştayımızın kıymetli temsilcileri, kamu kurumlarımızın çok kıymetli temsilcileri ve Eti Maden ailesinin kıymetli mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 11

Bugün burada yalnızca bir kamu iktisadi teşebbüsünün 2023-2024 yıllarına ait hesaplarını değerlendirmiyoruz; aynı zamanda, ülkemizin stratejik zenginliklerinden biri olan bor madeninin ekonomimize kazandırılmasında önemli görevler üstlenen, Türkiye'nin dünyadaki rekabet gücüne katkı sağlayan köklü bir kuruluşumuzun çalışmalarını ele alıyoruz.

Türkiye, dünya bor rezervlerinin yaklaşık yüzde 73'üne sahip olan bir ülkedir ancak önemli olan yalnızca bu zenginliğe sahip olmak değil, bu zenginliği işleyerek katma değerli ürünlere dönüştürmek ve milletimizin hizmetine sunmaktır; işte, Eti Maden bu noktada ülkemiz için stratejik bir görev üstlenmektedir.

Bor madenciliğinde ve rafine bor ürünlerinde dünyada güçlü bir konuma sahip olan Eti Maden üretimiyle, ihracatıyla, teknolojik yatırımlarıyla ve ülkemize sağladığı ekonomik katkılarla gurur duyduğumuz kuruluşlarımızdan biridir. Özellikle Etimine AŞ aracılığıyla uluslararası pazarlardaki faaliyetlerinin sürdürülmesi, Bor Teknolojileri AŞ'yle borun ileri teknoloji ürünlerine dönüştürülmesine yönelik çalışmaları son derece kıymetli buluyoruz.

Bizim hedefimiz yer altı kaynaklarımızı yalnızca ham madde olarak değerlendiren değil, onları yüksek katma değerli ürünlere dönüştürerek dünya pazarlarına sunan güçlü bir Türkiye'dir; bu anlayışla, Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ortaya koyduğumuz Türkiye Yüzyılı vizyonunun da önemli bir parçasıdır.

Elbette denetim komisyonumuzda eleştiriler olacaktır, denetim kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması açısından son derece önemlidir ancak yapılan başarılı çalışmaları görmek, ülkemize kazandırılan değerleri takdir etmek de hakkaniyetin bir gereğidir. Biz millî kaynaklarımızın ülkemizin geleceğine dönüştürülmesini sağlayan her çalışmanın yanında olmaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğüne, Etimine AŞ ve Bor Teknolojileri AŞ yöneticilerine, mühendislerimize, teknik personelimize ve alın teri döken bütün çalışanlarımıza ülkemize sundukları katkılardan dolayı teşekkür ediyorum.

2023-2024 yıllarına ilişkin denetim çalışmalarımızın hayırlı olmasını diliyor, Eti Maden ailemizin başarılarının artarak devam etmesi temennisiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Özsoy.

Buyurun Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Genel Müdür ve kurum yöneticileri, Sayıştayın kıymetli temsilcileri; ülkemiz yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından oldukça zengin ancak ne yazık ki demokrasi, adalet, basın, ifade özgürlüğü ve insan hakları yönünden oldukça fakiriz. Halkın gerçekleri öğrenmesi adına yayın yapan Halk TV'ye yönelik sabaha karşı yapılan operasyon ve Halk TV'ye kayyum atanması basın ve ifade özgürlüğüne yönelik bir darbedir. Gazetecileri susturmaya, sindirmeye yönelik atılan bu haksız ve hukuksuz adımları kınıyoruz. Türkiye baskıyla yönetilecek bir ülke değildir diyorum.

Şimdi asıl konumuz: Türkiye dünyanın en büyük bor rezervlerine sahip ülkelerinden biri. Bu zenginliğimizin ekonomiye kazandırılmasından sorumlu Eti Maden cumhuriyetimizin bizlere emanet ettiği en önemli kurumlardan biridir; o nedenle, Eti Madeni önemsiyoruz ve gerçekten Türkiye'de gerekse dünyada çok daha iyi bir konumda olmasını arzu ediyoruz.

Kâr eden bir kuruluş olan Eti Madenin 2024 yılında 1 milyar 320 milyon dolar olan bor ürünleri satış geliri 2025 yılında 1 milyar 260 milyon dolara gerilemiş. Kurum kâr açıklamaktadır ancak kârlılık yatırımlardaki gecikmelerin, ihale süreçlerinin ve kamu kaynaklarının kullanımının sorgulanmasına engel değil. Üstelik Sayıştay denetimlerine de yansıyan geciken yatırımlar, eksik ve hatalı imalatlar, doğrudan temin uygulamaları ve yurt dışı şirketlerin denetimi konusunda ciddi eleştiriler var. Bizim itirazımız üretime, yatırıma, ihracata değil; bizim itirazımız kamu kaynaklarının kullanımında ortaya çıkan eksiklerin cevapsız bırakılmasıdır. Bu konuda bugün buradan sorulması gereken önemli hususlardan biri de nadir toprak elementleri konusudur.

Eskişehir Beylikova sahası yapılan sondajlar sonucunda keşfedilen 694 milyon tonluk rezerviyle dünyada Çin'in ardından en büyük 2'nci nadir toprak elementin sahası olarak kabul ediliyor. Geçen yıl Türkiye'nin ABD'yle Beylikova sahası içinde ortaklık ve işbirliği görüşmelerinin başladığı gündeme gelmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Donald Trump arasındaki görüşmelerde ve diplomatik temaslarda Beylikova'daki rezervlerin masaya geldiği ve ABD'nin bu alandaki tedarik zinciri rekabeti nedeniyle sürece ilgi duyduğu belirtilmişti.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, soruyorum: Ülkemizdeki nadir toprak elementleri konusunda Amerika'yla herhangi bir iş birliği var mıdır? Bu kaynakların ABD'ye devredilmesi söz konusu mudur? Daha önce nadir toprak elementleri çalışmasının tamamen Eti Maden öncülüğünde yürütüleceği açıklanmıştı. Eti Maden bu işin neresindedir?

Ülkemizdeki nadir toprak elementlerin parasal karşılığı nedir?

Eti Madenin Beylikova nadir toprak elementleri projesinde bugüne kadar ne kadar kamu kaynağı kullanılmıştır? Endüstriyel tesisin tamamlanması için kesin takvim nedir? Çıkarılan cevherin araştırılması ve yüksek sınıfta ürünlere dönüştürülmesi tamamen Türkiye'de mi gerçekleştirilecek yoksa ABD veya başka bir ülkeyle iş birliği yapılacak mı?

Beylikova projesinde yabancı ülkeler ve şirketlere yapılan teknoloji transferleri ve iş birliği anlaşmalarının kapsamı nedir? Ülkemizin önemli madenlerinin işlenmesi, teknoloji hakları veya pazarlanması konusunda yabancı şirketlere herhangi bir ayrıcalık tanınmış mıdır? Nadir toprak elementleri konusunda ülkemizin durumu, bu elementlerin ekonomik değeri, ülkemize sağlayacağı katma değerler, hayata geçirilecek projeler konusunda ayrıntılı bir raporunuz varsa bu raporu KİT Komisyonu üyeleri olarak bizlere iletmenizi rica ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 12

Eti Madenin 2024 yılında 1 milyar 322 milyon dolar olan bor ürünleri satış geliri 2025 yılında neden 1 milyar 260 milyon dolara gerilemiştir? Dünya bor pazarındaki güçlü konumunuza rağmen yaşanan bu düşüşün sebepleri nelerdir?

Sayıştay denetimlerine ilişkin 2022 yılı verileri üzerinden Türkiye Büyük Millet Meclisinde 7,8 milyar TL'lik mal ve hizmet alımının 2,7 milyar TL'sinin doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği gündeme gelmişti; bu rakamlar doğru mudur? Son üç yılda doğrudan temin yoluyla yapılan alımların toplam bedeli ve bütün alımlar içindeki payı nedir?

Yine, son üç yılda yapılan ihale sayısını, bu ihalelerin toplam tutarını ve yapılan ihalelerin açık ihale mi, pazarlık usulü ihale mi olduğunu gösterir tabloyu tarafımıza sunmanızı istiyoruz.

Yine, Kamu İhale Kanunu'nun 21/b maddesine dayanarak yaptığınız ihale var mı? Varsa 21/b'yle kaç liralık ihale yaptınız, bunun toplam değeri nedir, öğrenmek istiyoruz.

Sayıştayın geçmiş dönem denetimlerinde gündeme gelen eksik, hatalı veya projeye aykırı imalatlarla ilgili sorumlular hakkında hangi işlemler yapılmıştır? Herhangi bir kamu zararı tespit edilmiş midir, edilmişse ne kadardır ve bu kamu zararı tahsil edilmiş midir?

Kırka Boraks Pentahidrat Tesisinin 2015 yılında tamamlanması öngörülmesine rağmen yaşanan gecikmelerin gerekçesi nedir? Yüklenici firmaya kaç lira gecikme cezası uygulanmış, bunun ne kadarı tahsil edilmiştir? Tahsil edilemeyen tutar varsa bunun sorumlusu kimlerdir?

İlk fizibilite çalışmaları 2003 yılında yapılan Bandırma Ferrobor Tesisinin üretime geçmesi neden 2025 yılını bulmuştur? Bu gecikmenin ekonomik maliyeti hesaplanmış mıdır? Tesisin bugünkü kapasitesi, kullanım oranı ve yıllık satış geliri nedir?

Bandırma Bor Karbür Tesisi için kurulan TRBOR Şirketinde Eti Maden yalnızca yüzde 38 paya sahip. Çok önemli bu yatırımın tamamının kamu eliyle gerçekleştirilmesi yerine özel sektör ortaklığına gidilmesinin ekonomik gerekçesi nedir? Kamuya düşen kâr payı ne kadardır?

Eti Madenin Lüksemburg, Finlandiya, ABD ve Çin, Hong Kong'daki şirketlerin son beş yıllık kârları, giderleri ve yöneticilerine yapılan ödemeler ne kadardır? Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin bu şirketler aracılığıyla nihai müşterilere satışında oluşan fiyat farkları ve kâr marjları nasıl denetlenmektedir?

Emet Espey Açık Ocağında 56 milyon tonluk dekapaj işinin yaklaşık 2 milyar 896 milyon lira bedelle ihalesi yapılmış. Bu ihaleye kaç firma teklif verdi? Yaklaşık maliyeti nedir? Bu bedelin piyasa koşullarına uygunluğunu gösteren karşılaştırmalı maliyet analizi yapılmış mıdır?

Emet Hisarcık Açık Ocağında 82,4 milyon tonluk dekapaj ihalesi hangi bedelle sonuçlanmıştır? Espey ve Hisarcık ihalelerinde birim ton başına maliyetler arasındaki fark nedir? Son beş yılda verilen büyük dekapaj ihalelerinin toplam tutarı ne kadardır?

Kütahya Emet'teki Sülfürik Asit Tesisi hakkında 2026 yılında vatandaşların çevre kirliliği ve kötü koku şikâyetleri kamuoyuna yansıdı. Bu şikâyetler üzerine hangi önlemler alınmıştır? Emisyon ölçüm sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mı? Çevre mevzuatına aykırılık tespit edilmiş midir?

Emette 2025 yılında meydana gelen asit patlaması ve kükürt deposu yangınıyla ilgili soruşturmalar hangi sonuçlara ulaşmıştır? Son beş yılda Eti Maden işletmelerinde meydana gelen iş kazalarının, yaralanmaların ve meslek hastalıklarının sayısı nedir? Herhangi bir ihmal tespit edilmiş midir?

2025 yılında Eti Maden işçilerinin aldığı grev kararı millî güvenlik gerekçesiyle ertelenmişti. İşçiler neden grev noktasına gelmiştir? Toplu iş sözleşmesi uyuşmazlığında çözülemeyen personel talepleri nelerdir? Bugün itibarıyla kadrolu veya yüklenici firma işçilerinin ücret ve sosyal hakları arasında hangi farklılıklar bulunmaktadır? İşçilik alacağı davalarının sayısı kaçtır? Hâlâ devam eden dava var mıdır? Varsa sayısı nedir? Bu davaların sebepleri giderilmiş midir?

Eti Madenin son beş yılda elde ettiği toplam net kâr ne kadardır? Bu kârın ne kadarı hazineye veya Türkiye Varlık Fonuna aktarılmış, ne kadarı yeni yatırımlara, AR-GE faaliyetlerine ayrılmıştır?

2025 yılında yapılan ihracatların 97 gemiyle 219 limana sevk edildiğini söylediniz. Eti Madenin kendine ait gemisi var mıdır? Yapılan ihracatlar hangi şirketlerin gemileriyle yapılmaktadır? Deniz taşımacılığı konusunda ihale yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu ihalenin usul ve yöntemi nasıl olmuştur?

Son olarak da, Eti Madenin bordan hafif zırh üretme projesi vardı. Bu proje birkaç yıl önce açıklanmış. Bordan hafif zırh üretme projesinde şu anda hangi aşamadasınız? Bu proje ne zaman hayata geçirilecek?

Sayın Genel Müdür, Eti Madeni yalnızca üretim miktarlarıyla ve ihracat rakamlarıyla değerlendiremeyiz. Asıl başarı yerin altındaki zenginliği milletin cebine, sanayicimizin gücüne ve ülkemizin teknolojik bağımsızlığına dönüştürebilmektir. Bu nedenle, sorularımızın genel ifadelerle değil, rakamlarla, sözleşmelerle, denetim raporlarıyla ve somut belgelerle cevaplanmasını istiyoruz.

Sizleri başarılı çalışmalarınızdan dolayı da tebrik ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tahtasız.

Buyurun Sayın Altın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 13

Öncelikle kendimizi hiç misafir gibi hissetmiyoruz. Bu yüzden sık sık gelip gitmeye karar verdik. Diğer Komisyon üyeleri gibi bizle de...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Her zaman gelebilirsiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Rica ederim.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bugün Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda Eti Maden İşletmelerini ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nı ağırlıyoruz burada, onları dinleyeceğiz, dinledik. Tabii, hem Eti Maden İşletmeleri hem de Enerji Bakanlığının kendisi bize doğrudan Mardin Mazıdağı'nda olan Eti Bakır Maden İşletme Tesisleri'ni hatırlatıyor ve ben bugün bütün konuşmamı Mardin Mazıdağı'nda olan Eti Bakır İşletmeleri üzerine yapmak istiyorum. Sebebi şu: Sizin ortak bir tarihsel geçmişiniz var Eti Bakır İşletmeleriyle. Aynı zamanda Bakanlık da burada çünkü Enerji Bakanlığının Mardin Mazıdağı'ndaki tesisleri doğrudan denetleme, gözlemlleme ve yaptırımında bulunma yükümlülükleri var.

Sayın Bakan burada. Altı ay önce bu tesisle ilgili bir önerge vermiştik, cevap alamadık. Sizi burada bulmuşken sorularımızı da yöneltmek, sormak isteriz.

En önemli meselelerden biri Mardin Mazıdağı'nın geleceği çünkü bugün orada var olan tesisin kendisi Mardin Mazıdağı'ndaki köylünün, Mardin Mazıdağı'nın geleceğini doğrudan etkiliyor. 30 bin hektarlık maden ruhsat alanı verildi Eti Bakır İşletmelerine fakat Mazıdağı'nın toplam yüz ölçümünün üçte 1'inden fazlasına karşılık geliyor bu alan. Bu alanın tamamının işletilmesi bir ilçenin ölümü anlamına geliyor, bir ilçeyi geleceksiz bırakmak anlamına geliyor Sayın Bakan. Eğer bu tesis küçük bir alandaki faaliyetlerde bile su varlıklarının yüzde 60'ı oranını tüketiyorsa, 30 bin hektarlık genişleme bölgenin suyunu tamamen bitirme riski yaratıyor. Bu bütün köylerin boşaltılması, Mardin Mazıdağı'nda yaşamın bitmesi anlamına geliyor. Az önce arkadaşlarımız bahsetti, 90'larda köy yakmaları vardı fakat bu tarz tesislerin yapmış olduğu faaliyetler sebebiyle 90'ların köy yakmaları bugünün maden tesislerinin köy boşaltmalarına dönmüş durumda, yaşamı tamamen bitiren bir hâl almış durumda; tarım ve hayvancılığı ortadan kaldırıyor. Bakın, çok basit, hemen göstereyim, bu görüntü bize Mardin Mazıdağı'ndaki hayvancılık yapan bir yurttaşın atmış olduğu görüntü; Sayın Başkan, siz de görün isterim. Burası, hayvanların bulunduğu yer, Mardin Mazıdağı'nın Kocakent köyü, bakır işletmelerinin de yapıldığı ve genişletmeyi hedeflediği alanlardan biri. Hayvanların otlatıldığı yere çok yakın bir mesafede tesis var ve bu tesis hem hayvancılığı hem tarımı hem su kaynaklarını hem yaşamı hem halk sağlığını ciddi oranda etkilerken bu alanların genişletilmesini size sormak istiyoruz. Bu genişletme kararına Mardin halkının, Mardin ekoloji platformlarının, sivil toplum kuruluşlarının, siyasi partilerin karşı olduğunu biliyor musunuz? Peki, bu Eti Bakır gücünü nereden alıyor? Eti Bakır neden dokunulmaz? Neden Eti Bakır İşletme Tesisleri müthiş bir gizlilik içerisinde, neden her yeri tel örgülerle kaplı? Neden oraya hiçbir sendika giremiyor, neden oraya sivil toplum kuruluşları giremiyor? Ve en önemlisi siz o tesiste nasıl çalışmalar yapıyorsunuz, neyi denetliyorsunuz? Çünkü bizim halk sağlığına ilişkin, çevresel etmenlere ilişkin, oradaki göç durumlarına ilişkin çok ciddi kaygılarımız var. Kaygılı olmanın ötesine geçmiş bir durumdayız ve biz, hem Dicle havzası üzerindeki geniş bir coğrafyayı kirlilik tehdidiyle karşı karşıya bırakan bu tesise hem de 30 bin hektar kâğıt üzerinde bir rakam gibi görünse de Mazıdağı'nın tamamı neredeyse... Bir kentin ekosisteminin ve on binlerce insanın geleceğine ilişkin bu kararı size sormak istiyoruz.

Özel olarak da şunu ifade edeyim: Mazıdağı, mazı ağacından gelir. Mazı ağacı coğrafyanın tamamını kaplamıştır ve bu tesisle birlikte ne yazık ki köylerdeki su oranları azaldı, mazı ağacının yetişme alanları azaldı. Bu bir ekokırımdır, bu bir çevresel kırımdır, bu bir halk sağlığı riskidir. Dolayısıyla ben Bakanlığın dikkatini buraya çekmek isterim.

Bursa Teknik Üniversitesinin yapmış olduğu bir çalışma var. Bu çalışmaya göre bu tesisteki kirli su atıklarının yani tesisin atıklarının içerisinde halk sağlığını, hayvanları ve ekosistemi etkileyecek düzeyde zehirlerin bulunduğu dair çalışmalar... Ayrıca bağımsız kaynaklar da çevreyi etkilediğini, göletleri etkilediğini ifade ediyor. Bu tesise çok yakın, bizim "Çeme Reş" dediğimiz bir piknik alanı var, adı Karasu; çevredeki herkes burayı bilir. Fakat bugün, oradan alınan suyun tahlilinin kilometrelerce uzak olmasına rağmen bu tesis yüzünden kirli çıktığını biliyoruz. Ölen balıkları ben kendi gözlerimle gördüm. Zaten ölen balıkları gördüğümüz için o tesisten su aldık ve o suyun analizi yapıldı ve o analiz sonucunda o suyun da kirlendiği ortaya çıktı.

Şimdi, Eti Bakır tesislerinin müthiş bir gizlilik ağıyla çevrelendiğini ifade ettim. Burası bağımsız bir denetleme yapmaya zaten kapalı bir yer. Ciddi bir toplumsal karşı çıkış olduğunu, Mardin halkının buna rızası olmadığını açık ve net bir şekilde Mardin Vekili olarak ifade edeyim. Fakat kâr amentüsüyle Cengiz Holding tarafından işletilen bu yerde "Neler oluyor?" sorusunu sormak da halkın vekili olarak bize düşüyor, cevaplamak da Bakanlığa ve ilgili yetkililere düşüyor. Burada en son ne zaman denetim yaptınız ve bu denetimlerdeki raporlarınızı bizlerle paylaşacak mısınız? Çünkü su kaynaklarının yüzde 60'ı azalmış olan Şanlı, Karataş, Balpınar, Arısu, Kocakent, Ekinciler ve Karasu köyleri bu soruların cevabını bekliyor diyebilirim.

Bütün bunların yanında, biz Eti Bakır tesislerinin genişletilme projelerini nereye koyacağımızı, nasıl anlamlandıracağımızı bilmiyoruz. Mevcut hâli bile problemliyken ÇED raporlarının nasıl ve hangi yöntemle belirlendiğini tekrar ifade etmek isteriz. Kabaca bunları ifade edeyim. Aynı zamanda altı ay önce verdiğimiz soru önergesini de ifade edeyim, onun da cevabını almak istediğimizi söyleyeyim.

Genel olarak Eti Madenin sunumuna dair bir şey söylemeyeceğim çünkü bugün gerçekten sadece Mazıdağı'nı konuşmaya geldim ama İş Kanunu'ndan bahsettiniz, iş güvenliğinden bahsettiniz ve bugün 14 Ekim Bartın maden faciasının yıl dönümü, bunu söylerken bir anma gereği bile duymadınız, bir taziye dileği bile ifade etmediniz. Eğer anmış olsaydınız bu facianın ardından biz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 14

samimiyetle ve açık yüreklilikle gerçekten iş güvenliğini, işçinin, emekçinin canını düşündüğünüzü düşünürdük fakat böylesi bir günde maden ve iş güvenliğini yan yana anmak bile bizim için hicap konusudur. Biz bu vesileyle 14 Ekim Bartın faciasında hayatını kaybeden madencilere, onların ailelerine ve bütün Türkiye halklarına başsağlığı diliyoruz, anıları önünde saygıyla eğiliyoruz ve madencinin, emekçinin hakkını sonuna kadar savunma sözümüzü de buradan yineliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Altın.

Sayın Zabun, buyurun.

OSMAN ZABUN (Isparta) - Evet, Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli Bakan Yardımcımız, Genel Müdürler ve Sayıştay denetçisi arkadaşlarımız; ben de özellikle genel itibarıyla Komisyon üyelerimizin Eti AŞ'yle ilgili olumlu dileklerine katıldığımı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Gerçekten de verimli bir çalışma yürüten bir yaklaşımı var. Bunu hani başka şeylerle değil ama kendi içerisindeki performansı ile değerlendirdiğimizde ve kıyasladığımızda çok açık ve net olarak ortaya çıkıyor. Özellikle kârlılıktaki kâr oranı, kâr miktarlarındaki artışlar bunu açık ve net olarak ortaya koyuyor. Yine, yurt içi satışlardan ziyade yurt dışı satışların önemli ölçüde artmış olması, bariz bir şekilde artmış olması önemli bir çabanın göstergesi ve sonucu olarak dikkat çekiyor.

Öbür taraftan AR-GE harcamalarının ve pazarlama satış giderlerinin de tabloya baktığımız zaman aslında bir miktar arttığını görüyoruz. Bunun da yine pozitif olarak sonuçlara, kârlılık oranlarına, kârlılık miktarlarına yansıdığını görüyoruz. Ben bundan dolayı da bütün emeği geçen herkese teşekkür etmek istiyorum.

Şimdi, burada esas değinmek istediğim konu biraz daha farklı bir şey. Şimdi, özellikle Sayıştayın 2023 raporunda, 7.3.8 numaralı bulguda yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmadığı ve bu konularda gerekli projelerin hazırlanmadığı şeklinde bir bulgu dikkatimi çekti ve bu bulgu da yine üst komisyonun gündemine de taşınmış yani verilen cevaptan da bunu anlıyoruz. Şimdi, ben üst komisyona gelen rapor ve bulgunun cevap kısmına baktığım zaman, kurum şöyle bir cevap veriyor: Teknik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarının yani güneş enerjisi ve rüzgâr enerjisinin bu kurumun elektrik giderlerinde kullanılmasının mümkün olmadığı ve o yüzden bu konuyla ilgili herhangi bir projelendirme çalışmasının yapılmadığı şeklinde anladım ben cevabı; sadece belki lokal, işte, misafirhane gibi küçük tesislerde kullanılabileceği şeklinde anladım. Buradan işi şuraya taşımak istiyorum: Sayıştay hiç diyalogsuz mu çalışıyor, hiç mi diyalog kurmuyor kurumla bu denetimlerini yaparken? Bunu, bu bulguyu bir eksiklik olarak bu rapora yazarken hiç mi soru sormuyor yani arkasından ve gıyapta mı yazılıyor bu raporlar; onu çok merak ediyorum. Çünkü aslında bir başka boyutuyla baktığımızda Sayıştayın 2024 raporlarında bu yok ama 2023 raporlarının değerlendirilmesi de üst komisyona geliyor. Muhtemelen üst komisyona gelişinde de Sayıştayın özellikle üst komisyona konunun taşınması gerektiği yönündeki görüşü doğrultusunda bu üst komisyona geldi. Madem bu kadar önemli ve kurumun vermiş olduğu cevabı yetersiz gördü Sayıştay, o zaman -ki yine kurumun cevabından anlaşıldığı üzere bunun teknik olarak mümkün olmadığı ve yapılamayacağı ifade ediliyor- 2024 yılı raporlarına niye yansımadı? Yani bunu bir çelişki olarak değerlendiriyorum, tuhaf bir durum olarak gördüğümü ifade etmek istiyorum. Sayıştayın daha diyaloga açık bir denetim gerçekleştirilmesinin daha sağlıklı olacağı kanaatindeyim.

Öbür taraftan, Sayın Tahtasız'ın Halk TV'yle ilgili eleştirilerini hiç üstümüze alınmadığımızı ifade etmek istiyorum. Onun muhatabının Sayın Kılıçdaroğlu olduğu kanaatindeyim. Onun temsilcileri ona cevap verirler diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Zabun.

Sayın Ok, buyurun.

İSMAİL OK (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Sayın Genel Müdürüm ve gerçekten büyük bir orduyla bizleri gururlandıran Eti Madenin değerli çalışanları, yöneticileri, Sayıştayımızın değerli temsilcileri, diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; sözlerime başlarken öncelikle hepinizi saygıyla, muhabbetle, hürmetle selamlıyorum.

Biraz önce Orhan Vekilimin söylediği gibi, bugün aramızda gerçekten hem alanında etkin, yetkin değerli bir vekilimizin Bakan Yardımcısı olarak bulunmasından... Zaten vekilken de iletişimi son derece önemliydi ama alanının da uzmanı olmasının bizleri ziyadesiyle memnun ettiğini... Bir kez daha kendisine hoş geldiniz diyorum.

Sayın Genel Müdürüm, tabii, arkadaşlarımız çok konulara değindiler ve olumlu da değerlendirmeler oldu, bizler de memnuniyetle buna şahit olduk. Ben de öncelikle, sunumunuzda da söylediğiniz gibi, madenlerimizin artık stratejik bir ürün olduğunun, stratejik bir değer olduğunun altını çizmek istiyorum. Özellikle, bor son derece stratejik bir ürün, diğer madenlerimiz de öyle. Dünyadaki borun yüzde 60'ından fazlası ve en kaliteli Türkiye'de.

Biraz önce de söylediğim gibi, fazla uzatmak istemiyorum. Arkadaşlarımızın da diğer vekillerimizin de önerilerinden son derece faydalandık ama Balıkesir Bandırma'ya açılan bor karbür tesisi Türkiye'miz için gerçekten yıllarca hayalini kurduğumuz bir tesis, uç ürün üretiyor. Burada üretilen ürünleri başta savunma sanayi olmak üzere, uzay sanayi ve birçok alanda kullanıyoruz ve katma değeri kullandıkça da katlanıyor. Dolayısıyla, böyle bir hassas tesis şu anda Türkiye'mizde Balıkesir'imizin en güzel ilçelerinden Bandırma'mızda faaliyet göstermekte. Bu vesileyle, başta siz olmak üzere, bunun kurulmasında emeği geçen Sayın Bakanımıza ve bütün Eti Maden çalışanlarına teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 15

Edirne Vekilimiz Sayın Akalın da güzel konulara değindi. Bunu ben de merak ediyorum gerçekten. Kendisinin akademik yönü de var. Bunun kurulması basit mi, basit de kurulamıyor mu, neden üretemiyoruz? Bu konuda aydınlatırsanız ben de çok memnun olacağım.

Kısacası, Eti Maden bizim göz bebeğimiz, ülkemizin geleceği olan stratejik bir kurum. Dolayısıyla, bugüne kadar gelmesinde emeği geçen, bu başarıları dolayısıyla emeği geçen herkese huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Başarılarınızın daim olmasını diliyorum. Arkadaşlar, dün latife yaptılar "Herkese teşekkür ediyorsunuz." diye ama bugün onların teşekkürlerini de duymaktan memnuniyet duyduk. Yiğidin hakkını yiğide vermek gerekiyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ok.

Sayın Keskinkiliç, buyurun.

DURMUŞ ALİ KESKINKILIÇ (Karabük) - Sayın Başkanım, Eti Madenin değerli yöneticileri; ben burada genel bir değerlendirme yapmak niyetindeyim.

Şimdi, dünyanın geldiği son noktaya baktığımızda "karşılıklı bağımlılık teorisi" dediğimiz bir teori ortaya çıktı. Yani, daha önceki dünyada, işte, petrol kaynaklarını elinizde tuttuğunuz ve petro-doların üzerine kurulmuş dünyanın bugünkü geldiği noktada da karşılıklı bağımlılık ilkesi ortaya çıktı. Bu ne? Bugün bazı madenleri elinizde tutuyorsanız, tedarik zincirlerini elinizde tutuyorsanız, enerji kaynaklarınızı elinizde tutuyorsanız bu bağımlılık halkasının içinde yer alabiliyorsunuz. Şimdi, baktığımızda Birinci Sanayi Devrimi, İkinci Sanayi Devrimi, Üçüncü Sanayi Devrimi ve Dördüncü Sanayi Devrimi... Yani, elektrik, buhar, işte, efendim, dijitalleşmenin kullanılmasıyla birlikte Dördüncü Sanayi Devrimi'nden sonra yapay zekânın çıkmasıyla birlikte Beşinci Sanayi Devrimi olmadı, bir çağ değişti. Bugüne kadarki bütün sanayi devrimlerinin temel esası somut sanayi devrimleriydi, somuttu bunlar, belliydi, somut gerçekler vardı, somut işlemler vardı ama yapay zekânın ortaya çıkmasıyla beraber soyut teknoloji gelişti "soyut sanayi" dediğimiz bir kavram ortaya çıktı. Şimdi, bu soyut sanayiye üretmenin, soyut teknolojiyi geliştirmenizin yolu ne? İşte, en önemli yolu elinizde tuttuğunuz nadir toprak elementleri. Şimdi, bunun Çin'den sonra, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra en önemli potansiyeli kimin elinde? Türkiye'nin elinde. Şimdi, az önce burada iktidardan, muhalefetten milletvekillerimiz konuştu; herkesin ortak kanaati ne? Türkiye'nin şu andaki en stratejik kurumu Eti Madendir, ortak kanaatimiz bu. Neden? Çünkü biz bu karşılıklı bağımlılık masasına oturabileceksek, bu masada olacaksak Eti Madenin stratejik gücü sayesinde olacağız. Özellikle nadir toprak elementlerini bu soyut teknoloji devriminden sonra Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya jeopolitik silah olarak tanımladılar "Jeopolitik silahtır bu." dediler ve bunlarla ilgili kısıtlamalara, birtakım işlemlere girdiler. Şimdi, bizim burada da en önemli işlerimizden biri özellikle Eti Madenin ve Eti Madenin elinde tuttuğu kaynakların bizim açımızdan jeopolitik bir silah olduğudur, jeopolitik bir güç olduğudur ve bu karşılıklı bağımlılığa girilen dünyada bizim en büyük gücümüz ve kudretimiz olduğudur; bu net, burada herkes hemfikir. İşte, ben burada bir tavsiyede bulunmak istiyorum, bulunmak istediğim tavsiye şu: Arkadaşlar, burada ciddi AR-GE'ler yapmak zorundayız, burada ciddi, hızlı işlemler yapmak zorundayız, burada çok ciddi bir insan "know-how"ı oluşturmak zorundayız. İnsan potansiyelinin gelişmesi için buranın yapısal olarak da buna uygun hâle getirilmesi gerekiyor, çok ciddi mühendisler almanız lazım, gerekiyorsa bunlara çok yüksek ücretler ödemeniz lazım, gerekiyorsa bunda çok ciddi yatırımlar yapmanız lazım, burada hızlı olmanız lazım. Burada bir KİT mantığıyla bu işleri yürütmek zor. Ben savunma sanayisinden geliyorum. Türkiye'deki savunma sanayisinin ilerlemesi ilk önce yapısal değişimle başlamıştır. Bu yapısal değişimin, Eti Borun da böyle bir stratejik kurumun da bu yapısal değişim... Yani, bir savunma sanayisi şirketi gibi bakmamız, savunma sanayisi yapısı gibi bakmamız ve bunların da çok kritik olduğuna bakmamız ve bu yapıyla hareket etmemiz lazım. Burada vereceğimiz ücretler, burada oluşturacağımız insan "know-how"ı bizim için son derece kritik. Ben bu konuda Bakanlığımıza da bir tavsiyede bulunmak istiyorum: Bu konuda gerekli düzenlemeleri yaparak bu stratejik kurumu, Türkiye'nin en büyük gücünü elimizde tutmamız için gerekli değişiklikleri yapmalarını tavsiye ediyorum çünkü bu soyut teknoloji devrimi dünyada yeni bir çağ başlatmıştır arkadaşlar, yeni bir çağ başladı, bunun da farkına varmak lazım. Bu çağın anahtarı da nadir toprak elementleridir, kritik minerallerdir, bunları elinde bulunduran da büyük güçtür.

Bu arada, benim bölgemdir, 14 Ekim 2022 tarihinde maalesef biz bir maden kazası geçirdik, 43 madencimizi şehit verdik. Burada bütün maden şehitlerimizi tekrar tekrar anıyorum, hepsinin ruhu şad olsun diyorum.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Keskinkiliç.

Buyurun Sayın Öztaylan.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan Yardımcım, kıymetli milletvekillerimiz, Sayıştayımızın kıymetli denetçileri, Eti Maden, Etimine ve TRBOR şirketlerimizin yöneticileri ve diğer bakanlık ve ilgili kurum ve kuruluşlardan gelen kıymetli bürokratlarımız; ben de toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle, 2023'te başlayan 28'inci Dönem'de Eti Maden ve bağlı iştiraklerin alt komisyonlarının oy birliğiyle geçen komisyonlar olduğunu hatırlatarak buradaki katkı sağlayan hem iktidar milletvekillerimize hem muhalefet milletvekillerimize hem de çalışan arkadaşlarımıza çok teşekkür etmeyi bir borç biliyorum. Burada da malumunuz olduğu üzere, çok güzel yorumlarla karşılaştık, yapıcı yorumlarla karşılaştık.

Tabii, Eti Maden Türkiye'yi dünya bor piyasasında lider ülke konumu haline getirmiş ve kamu sanayisinin aslında en nadide örneklerinden biri. Hâlihazırda dünya bor üretim payının %70'inden fazlasına sahip, 2024 rakamında da küresel pazar payında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 16

yaklaşık % 48'lik bir değeri olan çok nadide bir KİT'imiz, diğer KİT'lerimize örnek olması beklenen hatta örnek olan bir KİT'imiz. Türkiye'nin yalnızca maden kaynağıyla değil bu kaynağı işleyecek sanayi altyapısıyla da aslında -Eti Madenin diğer KİT'lere örnek olması gibi- diğer ülkelere örnek olduğunu söylemek mümkün.

Tabii, bu üretim ve sanayi başarısının temsilcisi olan kurumumuzun değerlerine biraz baktığımızda birkaç maddeyi öne çıkarmak gerekiyor. Satış miktarında yaklaşık, Sayın Genel Müdürümüz de ifade ettiler, 2,5 milyon tona ulaşmış bir yapı, toplam satış gelirlerinde yaklaşık 1,5 milyar dolarlık bir gelir, 2024 yılında tarihî bir satış rekoru. İnşallah önümüzdeki yıllarda bu rekorun kırılmasını bekliyoruz ve aslında 100'den fazla ülkeye ihracat var.

Eti Maden, demin de söylemiş olduğum gibi, kamuya ait olan bir kuruluşun uluslararası rekabette nasıl öne çıkabildiğini gösteren ve değerin nasıl kazandırılabilirdiğini aslında ifade edebilen bir kuruluş. Burada, tabii, savunma sanayi başta olmak üzere, ileri teknoloji sektörlere de katma değer sağlayan ve -demin milletvekilimizin belirtmiş olduğu gibi- bu bağımlılık teorisinde önemli bir etken, halka konumunda.

Tabii bu başarıların, bu milyar dolarların, milyon dolarların yanında bir ufak önerim ve bir talebim olmuş olsun, burada da kayda geçmesini önemsiyorum. Boru işleyen Bandırma'nın bor karbürle bir ileri teknolojiye gittiği ve ferro borla aslında bir merhale daha alacağı günlerdeyiz inşallah. Önümüzdeki dönemde ferro borla daha da zenginleşecek bir üretim altyapısı olacak ama bunun devam etmesi veya bu ürünlerin daha yatay olarak ilerleyebilmesi açısından Bandırma'da aramız kalmadı. Sayın Bakan Yardımcım, belki burada bir kamulaştırmayla bu bölgedeki "know-how"ın başka bir yere transferi yerine yine aynı bölgede bu inkişafın ve "know-how"ın gelişebilmesi açısından... Yani, bulunan bölgenin kuzey aksında ve doğu aksında mevcut yerler var, belki Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla beraber yapılacak kamulaştırmalarla bu bölgenin büyütülmesi ihtiyacı var. Bunun hassaten altını çizmek istiyorum.

Diğer yandan da demin bahsetmiş olduğum gibi çok rekor rakamlardan, çok büyük vaziyetlerden, büyük paralardan konuşuyoruz. Taşeron işçilerimizin ücret dilimlerinde bir artış beklentisi var, onu da burada sizlerin huzurunda, sevgili kardeşlerimizin isteği üzerine iletmış olayım.

Başarılarımızın devamını diliyorum. İnşallah, önümüzdeki dönemlerde yeni rekorlarla, daha güzel rakamlarla beraber olmak nasip olur diyorum. Hepinize teşekkürlerimi ifade ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Öztaylan.

Evet, böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi, sözü Sayın Genel Müdürümüze vermeden önce ben bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz. Şimdi sözü size vereceğim.

Buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDİN - Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyelerinin kuruluşumuzun gelişimine katkı sağlayacak yapıcı görüş, eleştiri ve değerli önerileri için öncelikle teşekkür ediyorum. Komisyonunda gündeme gelen konuların tamamına yazılı olarak cevap vereceğim. Arkadaşlarımız detaylı notlarını aldılar. Bu sorulara da içtenlikle cevap vereceğimizin bilinmesini isterim.

Bunun haricinde, Eti Maden olarak Bakanlığımızın koyduğu hedefler doğrultusunda ülkemiz için değer üretmeye ve Türkiye'yi küresel ölçekte millî madencilik şirketi hâline getirmeye yönelik özverili çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Sözlerime son verirken, Komisyon çalışmalarının ülkemize ve kuruluşumuza hayırlı olmasını diliyor ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2023 ve 2024 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup ibraya sunacağım.

Önce 2023 yılı sonuç bölümü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2023 yılı bilançosu ve 14.484.467.595,75 Türk Lirası dönem net kârıyla kapanmış bulunan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi, 2024 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2024 yılı bilançosu ve 23.209.782.719,52 Türk Lirası dönem net kârıyla kapanmış bulunan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2023 ve 2024 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Toplantıyı kapatmadan önce Sayın Bakan Yardımcımız Sayın Şatıroğlu'na söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Şatıroğlu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 17

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Kıymetli Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarımız, çok değerli Sayıştayımızın temsilcileri, çok kıymetli çalışma arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle gerek muhalefet gerek iktidar tarafından tüm milletvekillerimizin yaptıkları eleştiriler, öneriler ve takdirler için şahsım ve Bakanlığım adına teşekkür etmek istiyorum, Allah sizden razı olsun diyorum.

Birçok rakamlara temas edildi. Tabii, en önemli konulardan bir tanesi, yeni dönemde Eskişehir'deki Beylikova'daki nadir toprak elementleriyle ilgili Kurumumuzun yaptığı teknolojik çalışmalardır; gerçekten önümüzdeki zaman diliminde inşallah hepimiz, hep birlikte müjdeli haberlerle ürettiğimiz ürünleri Türk piyasasına ve dünya piyasasına sunmaktan gurur duyacağımızı ifade etmek isterim.

İki konu hakkında kısaca bilgi vermek isterim Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tabii ki buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI NEVZAT ŞATIROĞLU - Meclisten giden bir milletvekili olarak Meclis hassasiyetini çok iyi bildiğimi beni tanıyanlar bilir. Bu anlamda -Sayın Vekilimiz gerçi ayrıldılar ama Hanımefendi Sayın Altın-soru önermeleri konusunda Enerji Bakanlığı olarak Meclisten milletvekillerimizin sorduğu soru önermelerini bizim cevaplama oranımız yüzde 95 mertebesinde, yüzde 5'lik kısım her zaman, "proses" dediğimiz, kurumlardan bilgi akışı sağlanamayan, henüz sonuçlanmamış kısımdır. Doğrusu bu konudaki hassasiyetimizi Bakanlık adına ifade etmekten gurur duyduğumu ifade etmek isterim.

Bir diğer konu da; Sayın Keskinkılıç Vekilimiz ifade ettiler, yapısal bir dönüşümden bahsettiler yani bu kurumlarımızın kamu mantığıyla değil de özel sektör mantığıyla yönetilmesinin, bu kurumlarımızın işleyişini daha hızlı, daha verimli, dünya piyasasından daha fazla pay alır hâle getireceğinden bahsettiler. Biz de uzun zamandan beri bu konuya ciddi şekilde kafa yoruyoruz. Bu anlamda bazı şirketlerimiz için -ki içinde Eti Maden de var- bir yasa taslağı hazırladık, yakın zamanda inşallah Meclis gündemine gelecek; Türkiye Petrollerinden bunu başlatmak istedik, bir taslağımız şu an görüşme aşamasında. Bu şirketlerimizin TPAO olsun, BOTAŞ olsun; Eti Maden, TEİAŞ gibi çok büyük kuruluşlarımızı- biz kamu mantığıyla değil de özel sektör mantığıyla yürütülmesi neticesinde çok daha hızlı kararlar alarak gerek Türkiye'de gerek dünyada daha rekabetçi piyasaya ulaşacağını temenni ediyoruz. Bu konuda tabii, takdir yüce Meclisimizindir. Bu konuda tüm milletvekillerimizden destek talep ettiğimizi ifade etmek isterim.

Ben tekrar bütün katkınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan Yardımcımız.

Evet, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2023 ve 2024 yılına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, diğer kurumun değerli temsilcileri yerlerini hızlıca alsınlar.

Toplantımıza Etimine Anonim Şirketiyle devam ediyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Etimine Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdüründen başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDİN - Müsaadeniz olursa sunumu yapacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Tabii, buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDİN - Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri, kıymetli hazırım; konuşmama başlarken şahsım ve şirketimiz adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; Etimine Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarına ilişkin raporların görüşülmesine geçilmeden önce, sizlere şirket ve faaliyetleriyle ilgili kısa bir bilgilendirme arz etmek istiyorum.

Şirketimiz 29.6.2021 tarihli ve 4197 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun Ek-1'inci maddesi kapsamında yüzde 75'i Eti Maden ve yüzde 25 AB Etiproductions OY pay sahipliğinde kurulmuştur. Diğer yandan, şirketimizin kuruluş amaç ve faaliyetleri kapsamında Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün iştiraki olan TRBOR Bor Teknolojileri AŞ'de yüzde 62 paya sahiptir.

Şirketimiz kurulduğu günden itibaren özellikle temizlik ürünleri sektörüne yönelik faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda, doğal temizlik ürünü olarak BORON, sonrasında ise piyasada bulunan deterjan markalarının ürün özellikleri ve müşteri beklentileri dikkate alınarak çamaşır ve bulaşık için AQUABOR markalı temizlik ürünleri piyasaya arz edilmiştir. Bugüne kadar AQUABOR çamaşır ve bulaşık temizlik ürünlerinde 23.400 ton ürün satışı gerçekleştirilerek 386 milyon TL gelir elde edilmiştir.

Son olarak şirketimizin yeni dönem vizyon ve hedeflerine ilişkin bilgiler vererek konuşmamı bitirmek isterim.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; Etimine A.Ş. olarak temizlik sektöründe AQUABOR markalı ürünlerimizin pazar payının artırılması ve ürün portföyümüzün geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız sürdürülecektir. Bu kapsamda tüketicilerin kaliteli, güvenilir, yerli ve millî imkânlarla üretilen temizlik ürünlerine daha kolay ve uygun koşullarla ulaşabilmesini sağlamak amacıyla ürün geliştirme, pazarlama ve satış faaliyetlerine yönelik çalışmalar yürütülecektir. AQUABOR'un hem yurt içi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 18

pazarda daha güçlü bir konuma taşınması hem de ilerleyen dönemde yurt dışı pazarlara açılacak bir marka hâline getirilmesi amacıyla çalışmalar gerçekleştirilecektir. Böylece, bor kaynaklarımızın katma değerli ürünlere dönüştürülmesinin yanı sıra yerli üretimin ve yerli markaların güçlendirilmesine, ülkemizin üretim kapasitesinin geliştirilmesine ve tüketicilerimizin kaliteli ürünlere daha kolay erişimine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; önümüzdeki yıllarda şirketimiz temizlik ve hijyen ürünlerinin satışı ve pazarının artırılması ve yeni temizlik ürünlerinin de piyasaya sürülmesi, şirket esas sözleşmesinde belirtilen alanlarda öncelikli paydaş ve iştiraklerine hizmet üretilmesi ile ek gelir elde edilmesine yönelik çalışmaları ile gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir.

Komisyonumuza şirketimiz faaliyetleriyle ilgili özet bilgiler sunmuş bulunuyorum.

Çalışmalarımıza katkı sunacak çok değerli görüş ve eleştirileriniz için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2023 Yılı Alt Komisyon raporunda 1 öneri bulunmaktadır.

2024 Yılı Alt Komisyon raporunda ise öneri bulunmamaktadır.

Kurumun 2023 yılına ait 1 no.lu önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Öneri 1:

Bir kamu şirketi olarak Etimine AŞ tarafından piyasaya sunulan temizlik ürün grubuna kamusal talep yönlü desteğin yetersiz olması ve ürünlerin Devlet Malzeme Ofisi listelerinde bulunmaması hususunun çözümüne yönelik olarak öncelikle ürünlerin DMO listelerine dâhil edilmesi ve akabinde kamu kurumları tarafından bu gruptaki ihtiyaçlarının şirketin arzına konu malzemelere yönelmesi için gereken tedbir ve teşvik unsurlarının hayata geçirilmesi önerilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Yanıt için buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDIN - Kamudan ve tüketicilerden gelen geri bildirimler doğrultusunda daha yüksek temizlik performansı sağlayan ve daha ekonomik bir ürün geliştirilmiş ve AOUABOR markasıyla piyasaya sürülmüştür. AQUABOR markalı ürünler 4/3/2024 tarihi itibarıyla Devlet Malzeme Ofisi kataloğunda listelemeye başlanmıştır.

Piyasadaki pazarlama ve rekabet stratejileri esas alınarak başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere talep yönlü desteğin artırılması amacıyla söz konusu ürünün çevre ve tüketici hassasiyetlerini belirleyen ECOLABEL, ECOMARK ve Vegan Sertifikası süreçleri tamamlanmış ve ürün çeşitlendirme ve marka bilinirliğinin artırılması amacıyla tanıtım faaliyetlerine devam edilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, teşekkür ederim.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Bulgunun Sayıştay tarafından izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Sayın Akbulut, buyurun.

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yine, 2023 ve 2024 yılı gelir tablolarını incelediğimizde bazı izaha muhtaç kalemler var. Mesela şimdi 6 milyon 2023'teki zarar 2 milyona düşmüş 2024'te ama... Mesela satıştan iadeler kalemi 3 milyon 248 2023'te, 2024'te 28 milyon 312'ye yükseliyor. Bu yükseliş olmasa, bu bantlarda kalsa mesela kurum zarar etmemiş gözükcek gelir tablolarında en basitinden.

Yine, brüt satış kârları, her iki dönemde de 2023 ve 2024 yıllarında faaliyet giderlerini karşılayamayacak noktada gözüken bir gelir tablosu var. Yani bir önceki gelir tablosu mesela Eti Madendeki gibi çok muazzam, iyi gözükürken burada çok kötü gözüküyor.

Yine, 2 milyon daha... Mesela genel yönetim giderleri 15 milyon 2023'te, 32 milyon 2024'te. 32 milyonu 2024'te 30 milyona düşürebilmiş olsaydık mesela yine zarar etmemiş gözükcektik. Bununla alakalı bir açıklamanız var mıdır Komisyona? Keza pazarlama, satış, dağıtım giderleri konusunda çok bir şey söyleyemiyorum çünkü sektör bu anlamda giderlerini kısma durumunda olamamış olabilir diye düşünüyorum ama genel yönetim giderleriyle alakalı bir azalma yapılabilir miydi? Neden burada bir çalışma yapıp yapılmadığına dair Komisyona bir bilgi verilmesinin doğru olduğunu düşünüyorum.

Kolaylıklar dilerim herkese.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Akbulut.

Buyurun Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Amasra maden faciasının 4'üncü yıl dönümünde yitirdiğimiz 43 madencimizi ve tüm maden şehitlerimizi rahmetle, minnetle, derin bir üzüntüyle anıyorum. İhmallerin can aldığı, sorumluların cezasız kaldığı bu düzeni değiştirmek ve iş cinayetlerini önlemek için mücadelemiz kararlılıkla sürecek.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 19

Sayın Genel Müdür, bir sorum olacak: Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel geçen yıl Akın Gürlek'in 2 Ekim 2024'te İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına atandıktan sonra 29 Kasım 2024 tarihinde Etimine Yönetim Kuruluna atandığını ve yaklaşık dokuz ay boyunca bu görevde maaş aldığını, gelir aldığını beyan etti. 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Anayasa'nın 140'ıncı maddesi uyarınca bir başsavcının başka bir resmî veya özel görev alamayacağı ve ek gelir elde edemeyeceğini açıklanmıştır. Sayın Akın Gürlek o dönem yaptığı açıklamada, başsavcı olarak atandıktan hemen sonra istifa dilekçesini sunduğunu, dilekçesi ulaştıktan sonra şirketin genel kurulunda kaydının silindiğini, bu süreçten sonra herhangi bir imzasının veya maaş almasının söz konusu olmadığını belirtmişti. Fakat başsavcı veya savcı olması fark etmeksizin Kanun'da başka bir iş yapamayacakları çok açık belirtilmişken bu bağlamda bazı sorularım var. Sayın Akın Gürlek Etimine AŞ Yönetim Kuruluna hangi tarihte atanmış, hangi tarihte bu görevden ayrılmıştır? Akın Gürlek Yönetim Kurulu üyeliği sürecince toplam kaç toplantıya katılmıştır? Mevcut Adalet Bakanı Akın Gürlek, Yönetim Kurulu üyeliği görevi süresince hangi ödeme kalemleri adı altında, toplamda ne kadar ücret veya maaş almıştır? Sayın Akın Gürlek'in Yönetim Kurulu üyeliği yapması sizce yasal mıdır? Akın Gürlek iddia edildiği gibi başsavcı olarak atandıktan hemen sonra istifasını sunmuş mudur? Bu sorularımızı milletimiz adına belgeleriyle ve tüm açıklığıyla cevaplamanızı istiyoruz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Tahtasız.

Evet, böylece geneli üzerindeki görüşmeleri de tamamladık.

Şimdi sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum soruları yanıtlamak üzere, değerlendirmeleri yanıtlamak üzere.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDIN - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimizin yorumlarını, sorularını aldık; yazılı olarak cevap dönüşü yapacağız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, Etimine Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yılları hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümünü ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2023 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ -

Sonuç:

Etimine Anonim Şirketinin 5/9/2024 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2023 yılı bilançosu ve 6.001.002,47 Türk lirası dönem net zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2023 yılının sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Şimdi 2024 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Etimine AŞ'nin 9/4/2025 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2024 yılı bilançosu ve 1.902.164,99 Türk lirası dönem net zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2024 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Etimine Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum, başarılar diliyorum arkadaşlar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyelerimiz, toplantımıza TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketiyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum temsilcilerimizin kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sunumunuzu yapmanız için sözü yine size veriyorum.

Buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDIN - Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri, kıymetli hazırun; sizleri şahsım ve şirketim adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; TRBOR Anonim Şirketinin 2023-2024 yılına ilişkin raporunun görüşülmesine geçilmeden önce sizlere şirketle ilgili kısa bir bilgilendirme arz etmek istiyorum.

TRBOR, savunma sanayisinin yerleşme, teknoloji geliştirme ve gelişimine katkı sağlamak üzere yüzde 100 pay sahipliği Savunma Sanayii Başkanlığına ait olan Savunma Sanayii Teknolojileri AŞ (SSTEK) tarafından kurulmuştur. Son durumda şirketimizin mevcut ortaklık yapısında Eti Maden yüzde 38, Etimine Anonim Şirketi yüzde 62 paya sahiptir.

Bilindiği üzere, bor karbür, askerî amaçlı uygulamalardan mekanik parçaların üretimine kadar çok geniş bir kullanım yelpazesi sunmaktadır; Eti Madenin uzun yıllar üretimini başarıyla sürdürdüğü borik asit ve bor oksit gibi rafine bor ürünlerinin girdi olarak kullanıldığı bir üründür. Şirketimiz tarafından rafine bor ürünleri kullanılarak millî savunma sanayimiz ve uluslararası pazarlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 20

açısından kritik öneme sahip, yüksek katma değerli uç ürünlerin ülkemizde üretilmesini sağlayacak bor karbür üretim tesisi için çalışmalar başlatılmıştır.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; Bandırma'daki bin ton/yıl kapasiteli bor karbür üretim tesisi için Çin'de yerleşik CMEC firmasıyla anahtar teslim sözleşmesi gerçekleştirilmiş ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 19 Mart 2023 tarihinde resmî açılışı yapılarak üretime başlanmıştır. Tesisimizde pazarın ihtiyaç ve beklentilerine uygun kalite standartlarında bor karbür üretimi gerçekleştirilmekte olup ürünlerimiz gerek yurt içi pazarda gerekse yurt dışı pazarlarda konumlandırılmaya başlanmıştır. 2024 yılında yurt içinde 6, yurt dışında ise Almanya ve İsveç'te yer alan 2 müşteriyle başlayan ticari faaliyetler 2026 yılında yurt içinde 25, yurt dışında ise Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Almanya, Norveç, İsveç, İtalya, Fransa, İspanya gibi ülkelerden 20 farklı müşteriye ulaşmıştır. Bu süreçte 45 farklı müşteriye toplam 152 ton ürün satışı gerçekleştirilerek 2,5 milyon dolar satış geliri elde edilmiştir. TRBOR'un rekabet gücünün artırılması amacıyla stratejik öneme sahip ürünün ihracatına yönelik izin süreçlerinin hızlandırılması, bor karbür ürününün yatırım ve üretim teşviklerinden yararlanmasına devam edilmesi ve yerli üretimin kullanımını artırmaya yönelik politika ve mekanizmaların değerlendirilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri ve kıymetli hazırun; son olarak, önümüzdeki dönemde TRBOR olarak stratejik ortağımız Eti Madenin bor sektöründeki küresel liderlik hedefi, savunma sanayimizin dışa bağımlılığının en aza indirilmesi, kritik malzemelerde tamamen millî ve güvenilir bir tedarik kapasitesi oluşturulması vizyonu ile gerekli çalışmaları yapmaya kararlılıkla devam edeceğiz.

Komisyonumuza şirketimizin faaliyetleri hakkında özet bilgileri sunmuş bulunuyorum. Görüş ve değerlendirmeleriniz bizlere yön verecek, çalışmalarımıza güç katacaktır.

Katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2023 ve 2024 yılı alt komisyon raporlarında öneri bulunmamaktadır.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemize söz vereceğim.

Geneli üzerinde söz almak isteyen üyemiz Sayın Dindar.

Buyurun.

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bor Teknolojileri AŞ'yle ilgili olarak geçen dönem görüşmelerinde açığa çıkan bir durum vardı ve hâlâ şirketin 2022 yılı için açıkladığı yaklaşık 51,7 milyon TL kârın kambiyo gelirlerinden kaynaklandığı, 2023 yılında ise 105 milyon TL net kâra karşılık 122 milyon TL kambiyo kârı bulunduğu ifade edilmiştir. Şirketin 2024 ve 2025 yılları arasındaki faaliyet sonuçları nedir? Döviz kuru farklarından kaynaklanan gelirler hariç tutulduğunda şirketin esas faaliyet sonucu işletme giderleri, toplam zarar veya kâr durumu ve mali sürdürülebilirliği nasıl şekillenmiştir? Sayıştay raporunda 2024 yılı için ifade edilen 128 milyonluk zararın gerekçeleri nelerdir? 2025 yılında bu kâr-zarar durumu nasıldı? Çok önemli bir faaliyet alanında çalışan kurumun bu kadar zarar etmesinin gerekçeleri nelerdir? Bandırmada kurulması planlanan bor karbür tesisinin ilk aşamada yıllık 1 milyon ton kapasite ve yaklaşık 70 milyon dolarlık yatırım tutarıyla hayata geçirilmesi planlanmıştır. Geçen yılın görüşmelerinde de Çinli yüklenici firmayla yapılan anahtar teslim sözleşme kapsamında yaşanan sorunlar ve tahkim süreci gündeme getirilmiştir. Bu kapsamda, yatırım bütçesi ile gerçekleşen toplam yatırım maliyeti ne kadardır? Tahkim süreci hangi koşullarda sonuçlanmış, kamu açısından herhangi bir ek ödeme veya mali kayıp oluşmuş mudur? Tesisin planlanan kapasitesi, fiilî üretimi ve kapasite kullanım oranı nedir?

Güncel duruma dair kamuoyuna ve Meclise bilgi verilmesi gerekmektedir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Dindar.

Evet, son konuşmacı olarak Sayın Demir'e veriyorum sözü.

Buyurun Sayın Demir.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, çok Değerli Bakan Yardımcım, Genel Müdürüm ve Eti Madenin kıymetli yöneticileri; ben özellikle söz almak istedim ki bir teşekkür etmek için. Özellikle, seçim bölgem olan Kütahya Emet'te ve Hisarcık'ta bugüne kadar yapılan yatırımlarla ilgili, şu anda devam eden yatırımlarla ilgili ve gelecekte yapılacak olan yatırımlarla ilgili almış olduğunuz kararlar noktasında, bizlere vermiş olduğunuz destekten ötürü hassaten Kütahyalı hemşehrilerim adına hepinize teşekkür ediyorum.

Eti Madenin üç yıldır yapmış olduğumuz bu görüşmelerdeki performansını gördükçe de sizlerle hem gurur duyuyoruz hem Türkiye adına yapmış olduğunuz hizmetlerden ötürü ayrıca teşekkür ediyoruz.

Başarılarınız daim olsun. İş bilenin, kılıç kuşananın diyorum.

Tabii, bu sistemin kurgulanmasında başta Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Enerji Bakanımız Alparslan Bayraktar olmak üzere Bakan Yardımcımız Nevzat Şatıroğlu'na da şahsında teşekkür ediyorum. Bundan sonraki süreçte de başarılarınızın daim olmasını temenni ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 21

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Böylece geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

Şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını ve değerlendirmelerini yanıtlamak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ YALÇIN AYDİN - Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyesi milletvekilleri; kuruluşumuzun gelişimine katkı sağlayacak yapıcı görüş, eleştiri ve öneriler için tekrar teşekkür ediyorum.

Sorularımızı biz not aldık, arkadaşlarımız not aldılar; yazılı olarak cevabımızı vereceğiz.

Tekrar teşekkürlerimi arz ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 hesap dönemine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

2023 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketinin 19/7/2024 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2023 yılı bilançosu ve 105.976.428,94 Türk lirası dönem net kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2023 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

2024 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketinin 8/8/2025 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2024 yılı bilançosu ve 127.855.651,63 Türk lirası dönem net zararıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2024 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

TRBOR Bor Teknolojileri Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarına ait Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyoruz. Başarılarınız daim olsun, kolaylıklar diliyorum çalışmalarınızda.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 20 Ekim 2026 Salı günü İller Bankası Anonim Şirketi, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Vakıf İnşaat Restorasyon ve Ticaret Anonim Şirketinin 2023 ve 2024 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Hayırlı akşamlar.

Kapanma Saati: 16.56